

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGEN 26 FEBRUARI 1911.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER

Prins Carls 50 årsdag.

DEN TREDJE af gamle kung Oscars söner, prins Carl, hertig af Västergötland, ingår den 27 dennes i sitt andra halfsekel. Den ståtliga prinsen, som är väl bekant icke blott i Stockholm, utan också öfver hela landet, där de porträtt som bära hans markanta drag äro synnerligen populära, har nyligen genomgått en rekonescens och hans 50-årsdag torde därför i hertigparets hem på Djurgården bli en dubbel högtidsdag.

Militär liksom alla sina bröder har prins Carl tillhört Kavalleriet och erhöi sin första befälspost år 1881, då han utnämndes till underlöjtnant vid Lifgardet till häst, hvars chef han sedermera blef. Efter ett par studietermener vid Uppsala universitet och genomgång af krigshögskolan företog han en långväga österländsk resa, som sträckte sig ända till Indien. Som kavalleriinspektör sedan många år har prins Carl inlagt stora förtjänster om det svenska rytteriet genom sina inspektitioner och såsom militär författare. Men prins Carl har icke blott militära, utan äfven sociala intressen och har bland annat arbetat för folkökens inrättande.

År 1897 stod "blå prinsens" bröllop i Köpenhamn med den unga danska prinsessan Ingeborg, Karl XV:s dotterdotter, som i sitt nya hemland fick ett varmt välkommen och snart vann en vidsträckt popularitet.

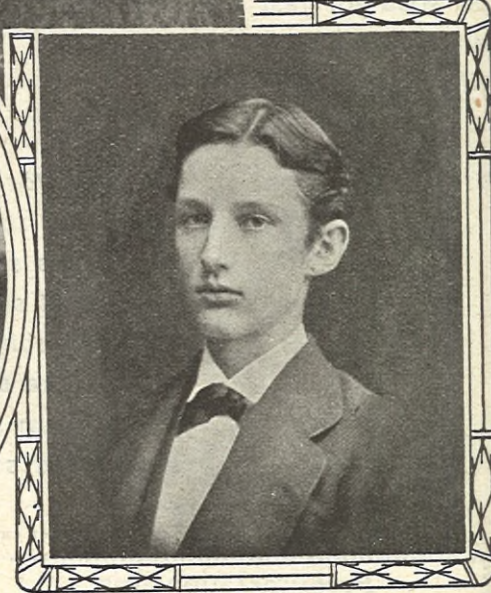
I det vackra hemmet på Djurgården lefves det lyckligaste familjelif, och trenne små prinsessor, i vårt på infödda prinsessor annars fattiga land, Margareta, Märta och Astrid, ha där vuxit upp. Med önskeprinsen, hertigen af Östergötland, har en ny länk knutits till syskonkedjan.

Vi kunna i dag meddela, förutom ett af Iduns fotograf nyligen taget porträtt af prins Carl och ett par ungdoms-porträtt, äfven ett fotografi af hertiginnan af Västergötland med sin lille nyfödde son.

Med de af prins Carl för någon tid sedan nedskrifna orden i minnet, där han tydligt låter framlysa, hurusom det är i det egna hemmet "med hustru och barn" han känner sig lyckligast, kunna de välgångsönskningar, som på femtioårsdagen nå honom, endast formuleras som en önskan att han alltjämt måtte få njuta sin familjelucka i oförminskadt mått.

Wetter

Wetter
Direktör Dan. Foto för Idun af Hoffoto. Undre midtbilden: Prinsessan Ingeborg med sin sistfödde, hertigen af Östergötland, och prinsessan Astrid. A. Blomberg foto. På sidorna ungdoms-porträtt af prins Carl från gossåren och 1878.

tigen af Östergötland, och prinsessan Astrid. A. Blomberg foto. På sidorna ungdoms-porträtt af prins Carl från gossåren och 1878.

Skall sorgen till—

Af Anders Österling.

SKALL SORGEN till, skall sorgen till
för den som lifvet vörda vill,
kan lyckan ej vid älskad arm
få viljan lika varm?

Nej, sting för sting och kval för kval,
det gifves intet högre val,
och allt skall till, som spåtts en gång
af drömmens skygga sång.

Ej manadt fram af drömmens spö,
men stiget själft som stormig sjö,
förkroppsligadt, sitt drömda ve
skall själen återse.

Då blir en strid, men ej med ord,
en strid för fast och stilla jord,
en refvel blott att hvila på,
tills dagen ljusnar grå.

Ack, drömmen leker alltför käckt
med masker af Medusas släkt
och ej en glimt blir så beskörd
af sorgens egen värld.

Och sången som för minsta bett
har sammetsmörka vingen bredt
står orkeslös och ångestsvag
på sorgens stora dag.

Och älskad arm vill nog så väl,
men sorgen har en enslig själ,
dess enslingsspråk är ej för två,
blott en kan rätt förstå.

I sorgens stund, i skuggans bann
där gäller bara man mot man,
och den som ej vill blöda än
ger sorgen hand som vän.

Ty sting för sting och kval för kval,
det gifves intet högre val,
och lefvas skall, hvad tidig sång
har drömt som bild en gång.
För glädjeblinda ögon först,
som dricka stjärnljus utan törst,
för lif, som mörkögdt vaka vill
skall alltid sorgen till.

Vinjett efter en teckning af professor A. Kolb.

NÄR MAN kastar en återblick på fru Wick-
sells lif, så faller man verkligen i häp-
nad öfver det kvantum energi hon ända från
sin tidigaste ungdom utvecklat.

Det första man då fäster sig vid är hennes
många examina. Den första, "middelskoleexa-
mina", motsvarande vår realskoleexamen, tog hon
1879 vid sjutton års ålder. Därefter aflade
hon "gouvernantexamen" och blef skollärarynna.
Under tiden läste hon på "artium", d. v. s.
studentexamen, som hon tog i Kristiania
1885, hvarefter följde den förberedande examen,
"anden examen" i sex ämnen.

Men ännu hade hon ej tänkt på juridiska
studier, utan ägnade sig åt språk m. m., tills
hon på allvar slog sig på juridiken 1888.
Emellertid afbröts hennes studiebanan följande
år, då hon gifte sig med kandidat Knut Wick-
sell, sedermera professor i Lund.

Det är först efter fyrtioårsåldern hon har
kunnat återupptaga de kära studierna, sedan
hennes söner växt upp, och sedan de förbere-
dande examina tagits bort. Hon begärde och
fick kgl. dispens från studentexamen och har
nu i dessa dagar med heder tagit juris kandi-
datexamen.

Möjligen kommer fru Wicksell att offra ännu
ett par års arbete åt en doktorsafhandling,
ehuru mycket kunde tala för att hon genast
ägnade sig åt praktisk juridik. Den frågan är
emellertid oafgjord. Ett är dock säkert och
det är att, hvilket hon än må välja, kommer
hon att använda sina kunskaper till största
möjliga nytta för sina medmänniskor.

Ty det är en af hennes hufvudegenskaper
att offervilligt vara verksam för det allmänna
bästa. Därmed började hon på 80:talet, då
hon som sekreterare i Norsk Kvindesagsfore-
ning var midt uppe i ett banbrytande arbete.
Senare blef hon äfven föreningens ordförande.

Och det faller af sig själft, att hon var en
af de första, som i Norden verkade för kvin-
nans rösträtt. Hon var med om att stifta den
första föreningen för ändamålet "Kvindestem-
meretsforeningen". Det skedde uppe i frkn Anna
Rogstads vindskammare.

Ingen af stiftarinnorna kunde då ana, att
just samma Anna Rogstad skulle bli den första
kvinna, som fick säte och stämma i stortinget.
Hon är nämligen stortingssuppleant och kom-
mer nu att inträda efter general Bratlie, som
tillsvidare lämnar tinget.

Anna Bugge fann snart, att hon måste be-
gifva sig ut på turnéer i landsorten för att
predika rösträtt och kvinnosak. Hon har så-
ledes sin andel i rösträttsfrågans snabba ut-
veckling i Norge.

Hela denna verksamhet afbröts dock genom
hennes giftermål. Ett nytt och förut okänt
fält för hennes verksamhet började nu med
matlagning och husmoderliga plikter. Och se-
dan småbarnsskötsel och barnens undervisning,
som hon själf gaf i många år.

Men småningom fick hon användning för an-
dra sidor i sin begåfning, först i Sveriges
Kvinnl. Fredsförening och sedan i Lunds F.
K. P. R., där hon varit sekreterare, och af hvil-
ken hon valts till suppleant i Landsföreningens
centralstyrelse.

I L. K. P. R. har hon gjort stora tjänster,
först genom att på centralstyrelsemötet i Gefle
1908 ta upp frågan om de gifta kvinnorna och
den kommunala rösträtten. Det förträffliga
föredraget föranledde Liberala Samlingspartiet
att motionera i riksdagen om en personlig till-

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
H. lft år	» 3.50	Halft år	» 4.25
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.25
Lösnr	» 0.12	Lösnr	» 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Mästersamuelsg. 43.

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803.	Expeditionen: Riks 1646. A. 6147.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 8660. A. 402.	Annonskontoret: Riks 1646. A. 195.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl 11—1.	Riks 8859. Allm. 4304.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	Utländska annonser
25 öre efter text.	debiteras 50 öre med
30 öre & textside.	20 % förhöjning & sär-
20 % förhöjning g & sär-	skild begärd plats.
skild begärd plats.	

läggsröst för gift kvinna, ett förslag som visserligen föll, men dock ej var utan sin verkan.

Sedan framlade hon på centralstyrelsemötet i Jönköping 1909 sin berömda upptäckt att efter de nya skatte- och kommunallagarna kunde snart sagdt hvarje gift kvinna bli kommunalt röstberättigad och valbar på en deklarerad minimiinkomst af 1 kr.*

Vi minnas alla, med hvilket jubel denna underrättelse mottogs af kvinnor öfver allt i landet. Och faktiskt ha nu de gifta kvinnorna deklarerat och fått kommunal rösträtt i stor utsträckning.

Men det är icke blott inom landet hon gagnat vår rösträtts sak. Hon har också vid den internationella rösträttsalliansens kongress i utlandet varit en framstående representant för Sveriges L. K. P. R. Ett värdefullt arbete utförde hon i den kommitté, som reviderade alliansens stadgar, och vid kongressen i London valdes hon till medlem af den permanenta tremankommitté, som har det grannliga uppdraget att afgöra om från samma land mer än en rösträttsförening får upptagas i alliansen.

Äfven i fredssakens tjänst har fru Wicksell gjort stora insatser. Hon har för ett tiotal år sedan i två utmärkta Verdandiskrifter gifvit en klar öfversikt öfver fredsrörelsens landvinningar och visat, att de äro långt större än man i allmänhet vill tro. Och så har hon hållit flera fredsföredrag. Viktigast torde dock vara hennes initiativ till det nyss bildade Svenska Fredsförbundet, hvars sekreterare hon är.

Detta förbund har genast väckt ovanligt stora sympatier. Redan vid förbundets konstituerande inträdde en stor del af riksdagens interparlamentariska fredsgupp, förutom en mängd andra fredsvänner.

När nu förbundets upplysningsverksamhet begynner med planmässiga föreläsningsturnéer, så känner man strax igen fru Wicksells solida och grundliga sätt att gå till väga. Och man kan vara viss om, att hon, sin vana trogen, själf kommer att påtaga sig största delen af arbetsbördan.

I det hela är det ofattligt, hur en så späd liten kvinnovarelse som fru Wicksell kan besitta en så ofantlig arbetsstyrka och det på de mest skilda områden. Hon tyckes vara sammansatt af förtätad energi och en ständigt utströmmande godhet, som räcker till för allt och alla, icke minst för man och barn.

När man söker efter en förklaring till en så fenomenal förmåga, frestas man att tillgripa sagans goda féer vid vaggan. Och de tyckas ha följt henne på livets bana.

I ovanlig grad är hon värderad och afhållen af dem som känna henne, och i ännu ovanligare grad är hon älskad och ärad i sitt äktenskap. Men så voro också goda féer framme vid dess ingående i form af vittnen vid äktenskapskontraktets undertecknande.

Den enkla ceremonien bevitnades af paret Jonas Lie, författarinnan Alvide Prytz och professor Bjerknes. Äfven Sonja Kovalevski och Anne-Charlotte Edgren skulle ha närvarit som vittnen, men hindrades genom sjukdomsfall.

Som sagdt, äktenskapet blef lyckligt och det lilla hemmet på landet är en fridfull idyll. Linero, som det heter, ligger 4 kilometer från Lund. Dagligen har fru Wicksell under dessa studieår i ur och skur gått den långa vägen till staden fram och åter för att bevista föreläsningarna, hvilka vissa dagar i veckan började kl. 8 på morgonen!

Jag vill se den som gör henne det efter! Själf anser hon dessa promenader vara till

FRU ANNA BUGGE-WICKSELL.

stor del orsaken till att hon stått ut med de ansträngande studierna.

Samtidigt har hon fortfarit med att personligen göra alla husets matinköp och att sköta den lilla trädgården förutom tusen andra små hemsysslor.

Jag kunde uppräknat åtskilligt mer på fru Wicksells meritlista, men låter det sagda vara nog af frukten att redan ha sårat hennes anspråkslöshet, som är stor, och jag vet, att hon är ingen vän af berömmelse.

Därför vill jag också sluta med några meddelanden, icke om henne själf, men om hennes äldste son. Han tog, samma dag som sin mor, kandidatexamen, om också en vida mindre än den juridiska. Och han är senior i samma nation, där hans mor är junior, samt redan suppleant i studentkårens direktions, trots den unga åldern af 21 år.

“Af frukten känner man trädet“, står det skrifvet, och det tycks åtminstone i detta fall vara en sanning.

ANN MARGRET HOLMGREN,
f. Tersmeden.

PÅ DJUPET.

Af Valdemar Lindholm.

DET VAR EN GÅNG... Vinden sjunger det, där den drar fram öfver stranden, som ligger vinterlikt öde och kall — vinden sjunger det och vågorna sjunga och det blir bara en saga af alltsammans. Vågorna komma med fräs och dunder — isblocken bäras på deras mörkgröna ryggar, glittra i solljuset, krossas mot klipporna med dunder och brak, som af kanoner, som af afskjutas i fjärran — som af klockor, som ringa — långt långt borta. Stora mäktiga kyrkklockor — bing bång sjunga de... Och små fina, fina silfverklockor, hvilka ljud intet annat är än en aning om något vackert och vänt...

Det var en gång...

När man står ute på Stenudden en dag, när det stormar, kan man höra det riktigt, riktigt säkert. Höra, huru kyrkklockor ringa långt ute till hafs. Och skärgårdsbon tar då gärna hatten af hufvudet och knäpper händerna till

en tyst bön för deras själar, som “bli borte“ i stormen, och för hvilka havets klockor ringa... Ty skärgårdsbon vet, att det är riktiga kyrkklockor, som ringa till likbegängelse därnerifrån djupet — klockor från en kyrka, som engång hört denna världen till, men som sjunkit i havets djup för många hundra år sedan.

Farfar och farmor kunde berätta det — deras fäder före dem. Alla veta det, men ingen vet det riktigt ändå — det fanns en gång en ö och en kyrka därute till hafs — men nu ha både ön och kyrkan sjunkit — och kyrkans klockor skola till domedag ringa dödsringning öfver strandens barn, som förgåtts därute.

När det är försommarlugnt och vattnet är som mest genomskinligt, bruka unga människor ro dit ut och med ifriga ögon speja ned i djupet efter den dolda helgedomen — och en och annan gång lär det ha hänt att en yngling eller en ung kvinna mellan hafstångens vajande grenar tyckt sig skynta en hvit spira, som långtande sträckt sig upp mot vattenbrynet som en bön om nåd och befrielse.

Och kanske ha de ock hört svaga ljud som af sång och orgors tunga gång därnerifrån det mörka, kalla djupet — och gråt och kvidan och namnlös ångest, som af intet kan lösas.

Men det är kanske bara skrock, alstradt af de ungas blod, som lockas af äfventyrens under.

På Stenudden bor en gammal fiskare, som heter Niels Rasmussen och som är bekant för att vara litet underlig — och kanske inte så litet heller.

Han är gammal nu. Bortåt nittioåren, och hans hjässa är hvit som snön ute på kobbarna eller hafsskummet efter en storm. Ryggen är böjd i båge och svårt har gubben för att röra sig. Han sitter mest dagen i ända ensam där borta i sin lilla stuga och lagar skötter och nät, ty hur gammal och skröplig gubben annars är — hans ögon äro lika skarpa och hans händer lika flinka och mjuka vid skötandet af nätnålen som någonsin förut.

Sällan eller aldrig talade han med en människa. Och hände det, så var det oftast om olika slag af nät eller om väder och vind samtalet rörde sig.

Men om en riktig sjusjungande storm kom västerifrån in öfver kobbar och skär, då fattades gubben Rasmussen af underlig oro. Arbetet, han hade för händer, fick ligga där det låg. Med snuggan i mun och en egendomligt inåtvänd blick satt gubben där i stugan vid spiseln, lyssnande till stormens dån och vågornas grofröstade raseri därute. Blicken, som annars bar skärgårdsbons ljusa blå, skiftade färg — det var, som hade ögonens djup fyllts af en underlig, grönskiftande fosforescens...

Och rätt som gubben så satt, kunde han rusa upp med en ynglings kraft och vighet. Sydvästen och sjöstöflarna fick han på sig i en hast — och så skyndade han med brådskande fjät bort till Stenudden. Längst ut — där hvarje sekund saltstänket spolar öfver klipporna som en fladdrande hvit slöja, står Rasmussen och lyss — lyss —

Han kan stå där dygnet rundt och knappt röra sig ur fläcken.

Och då säger folket, som ser honom och känner gubben Rasmussen och hans underligheter:

— Nu är han förryckt igen. Han går nog till kapellet på sjöbotten en vacker dag.

Men då vinden mojar och stormen är öfver och dyningarna långsamt och med ett sjungande, sugande brus gå fram mot stranden, då sitter

vittnar genom själfva sitt utseende om renhet och omsorgsfull noggrannhet vid tillverkningen.

Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.

* Enligt en ny lag, som trädte i kraft 1 jan. 1911, är nämnda minimibelopp nu tiodubbladt.

Öfver

En Million

kronor sparar Sveriges folk årligen genom kemisk tvätt af kostymer, klädningar, kappor, gardiner, draperier, täcken m. m. hos Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.
Skandinavien största affär i sin branche.
Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

Cerebos Salt

Rasmussen instängd i stugan, hopkrupen som om han grät, eller också gående fram och åter på golfvet, sjungande underliga gamla visor och talande med sig själf saker, som ingen förstår . . .

*

De, som riktigt gamla äro, veta att berätta, hurusom det fanns en tid, när Niels Rasmussen icke alls var konstig och underlig som han nu är.

Nej, han var den gladaste bland de glada och den främste, när det gällde arbete. "En rask pojke", sade folk om honom.

När han gick fram i en lekstuga, hängde flickornas blickar liksom förhåxade vid honom, och när han klämde i med en halling, var det ingen, som kunde följa honom bland gossarna.

Ja — det var en käck pojke, han, Niels Rasmussen.

Där bodde då strandfogden, som var en barsk och bister man. Men så hade han också kommit sig upp och blifvit rik och förmögen från att en gång ha varit bara en fattig stackare, som inte hade mer än kläderna på kroppen. Hur det gått till visste ingen eller tordes åtminstone ingen säga. Men det kan löna sig för en strandfogde att se genom fingrarna med en del småsaker.

Strandfogden hade varit gift en gång — men det var bara ett par år. Sedan hade hustrun dött — en liten svag och blek stackare — tålde väl inte klimatet här nere på kusten, född som hon var uppe i landet . . .

Men en dotter hade hon lämnat efter sig — en liten gulhårig varelse, som väl var lika vek och spädlemmad som modern, men som af hafsvinden härdades till ett litet kraftigt och spänstigt människobarn.

Fastän strandfogden naturligtvis skulle vara litet förmer än de andra strandborna fick Lena, strandfogdens dotter, växa upp tillsammans med de andra barnen, som sprungo barfota och smutsiga och rotade i skälsanden.

Fogdens Lena visste hvad hon ville. Hon visste att göra sin vilja gällande, hvilken nyck hon än hittade på — lekkamraterna kände en underlig respekt för den lilla trotsiga flickan, som med sina spåda former och snyggare kläder verkade som en liten prinsessa bland dem.

Men därför, att alla lydte hennes minsta vink blef hon tyrannisk och missnöjd med sig själf.

Så hände det en dag, att där hade kommit en ny pojke i kamrathopen. Det var en blåögd, ljushårig gosse med knubbiga lemmar och ett trotsigt drag i ansiktet.

Fogdens Lena stod framför gossen och mönstrade honom:

"Hvad heter du?"

"Niels — hvad heter du?"

"Lena. Jag är strandfogdens Lena."

"Jaså — den glupvargens."

Lena stod alldeles förvånad. Hur vågade någon säga sådant om strandfogden, som var nästan lika mäktig och stor karl som prästen själf!

Hon kände hur rodnaden steg henne i ansiktet och hennes röst darrade:

"Akta dig, du — jag skall gå hem och tala om för pappa, att du kallar honom med öknamn . . ."

"Ja — gör det du, skvallerbytta. Skvallerbytta bing-bång — bing-bång — går i alla gårdar — slickar alla skålar."

Gossens röst lät försmädlig — och med ens kände Lena, att hon förlorat all sin makt öfver kamraterna. I stället för att ta henne i försvaret började de sjunga med i refrängen:

"Går i alla gårdar,
Slickar alla skålar,
Bing-bång! Bing-bång!"

Tårarna trängde henne i ögonen — tårar af harm och förtrytelse. Och hon sprang undan och gömde sig bakom strandklipporna för att ingen skulle kunna se att hon grät.

Åh, hvad hon hatade honom — hatade honom.

Hon satt och smidde ihop planer, hur hon skulle kunna göra honom något ondt — något riktigt, riktigt ondt, så att han blefve riktigt, riktigt ledsen.

Men rätt som det var stod gossen framför henne. Han bar en barkbåt i hand — en med riktiga segel — och den hade han själf gjort.

"Var inte ledsen, fogdens Lena — var inte ledsen, så får du båten, som jag skurit åt dig."

Lena såg upp ett ögonblick. Alla de andra barnen hade sprungit sin väg. Niels och hon voro ensamma.

Båten var vacker. Det var den. Men så kom Lena ihåg "glupvargen" och "skvallerbytta bing-bång", och så borrhade hon ansiktet i händerna och låtsade inte höra.

Niels stod kvar.

"Lena får inte vara ledsen. Inte menade jag något ondt. Se på båten — det står Lena på den — och den skall vara Lenas egen båt och segla till Spanien . . . Se bara."

Men Lena ville inte.

Hon satt och tjurade en lång stund. Det var så tyst omkring henne. Nu hade visst Niels gått.

Hon måste se efter.

Försiktigt såg hon upp — liksom rädd att bli öfverraskad.

Nej — han hade inte gått. Men han hade byggt en stor damm nere vid stranden, och där höll han på att segla med sin båt.

"Ror i lä — klart att vända! Alle man på däck! Brigg ohoj!"

Gossens rop och kommandoord väckte flickans intresse. Det var nog roligt att segla ändå — om hon skulle gå och be att få vara med.

Nej — nej — aldrig!

Men titta en liten smula ändå — det måste hon — och hur hon tittade så var det inte länge, förrän hon var midt uppe i leken och hade seglat ut till Spaniens land på briggen Lena under kaptens Niels Rasmussens befäl.

Och sedan voro de två oskiljaktiga . . .

*

Och åren gingo och strandfogdens Lena blef en fager ungmö och Niels Rasmussen — den lille Niels Rasmussen, som seglat briggen Lena till Spaniens land att hämta all världens härlighet — hade blifvit en ung man, den främste i dans och ras, den främste också när det gällde att ta en dust med vredgade vågor.

Strandfogdens Lena och Niels Rasmussen hade slutat att leka i skälsanden och göra världsomseglingar på korkbitar. Men de träffades ibland — och då var det alltid något underligt, som rörde sig i deras sinnen.

Ibland, när fiskelagen kommo in med rik fångst och lifvet och lifsglädjen var mer än vanligt stormande nere vid sjöbodarna, kunde fogdens Lena komma nedsmygande dit. Hon stod på afstånd och hörde sorlet och skämtet och skrattet och såg hur Niels Rasmussen stod där, hufvudet högre än alla de andra, midt i ungdomshögen. Flickorna trängdes omkring honom . . .

Plötsligt bleknade Lena — för att i nästa ögonblick rodna som en ros.

Niels hade tagit den vackraste af jäntorna om lifvet och kysst henne — kysst henne midt på mun.

Och alla de omkringstående hade skrattat.

Att de kunde . . .!

Att han kunde . . .!

Lena smög sig bort, skamsen och sorgsen, men på samma gång fylld af en bitterhet, sådan som hon inte känt sedan den gången, när Niels som barn för första gången förfördelat henne:

"Går i alla gårdar,
Slickar i alla skålar."

Orden ljödo i hennes öron.

Åh — att han bara kunde! Åh — hvad hon hatade honom!

Hon sprang bort till Kopparklinten och stod där och stirrade rätt ut, tårlöst, så att det började svida i ögonen.

Långt ute gingo dyningarna — långa och blanka och deras sorl var som tunga suckar ur ett sorgset människohjärta. Men genom suckarna, öfver sorlet trängde då och då en klar och ren malmton, kommande från ett obekant överkligt fjärran.

Lena stod och lyssnade.

Bing-bång! Bing-bång! Det var ju kapellets klockor, som ringde. Och det var till begrafning de ringde, och vågorna spelade orgel och det var Lena själf, som låg på bår — hennes ungdom och lycka.

Och ljuden, som kommo henne närmare och blefvo allt verkligare, löste hennes vemod och misströstan i en flod af unga, sommarvarma tårar, som sakta flödade ned öfver det jungfruliga ansiktet.

Nej — nej — inte hatade hon honom. Nej — hon . . .

En skugga af ett moln gled framför hennes fötter, och i detsamma hörde hon bakom sig en djup, mjuk och varm stämma:

"I är ledsen, jungfru Lena, hvad vållar sorgen?"

Hon såg upp. Det var ju han, Niels.

Hur ståtlig och manlig stod han inte där! Han, barndomsvännen, lekkamraten, brodern — och ändå så mycket mer . . .

Utan många ord funno de unga hvarandras hjärtan och med bultande unga pulsar drucko de kärlekens första dryck i en lång kyss, under det böljornas gång och sommarvindens sus väckte ny klang i kapellets klockor.

Bing-bång — klingeliklang . . .

Det ringde till bröllop — och aldrig hade kapellets klockor sjungit så vackert som nu, när de ur hafvets djup i vindens gång eller dyningarnas brus sjöngo sin jublande bröllopsång ur naturens hjärta in i två unga människobarns . . .

*

Nu var detta ju en ganska vanlig historia och ingen blef förvånad att det gick som det gick.

Niels Rasmussen var ju en ung och flinker karl, så god som någon annan, men att han skulle få strandfogdens vackra och rika dotter var naturligtvis inte att tänka på.

Strandfogden hade andra planer med Lena. Hon skulle bli något för mer och kanske bära frutitel. När man är så vacker och ung och rik . . . jaja.

Därför förbjöd strandfogden Lena och Niels att träffas. Och förbudet verkade naturligtvis som olja på eld i deras unga sinnen. I hemlighet och på lönliga stigar vandrade de bort till Kopparklinten, som var deras mötesplats, och där sutto de så tätt intill hvarandra, sida vid sida, drömmande ljusa drömmar om en trogen kärlek, som aldrig kan lösas af något tvång — ej ens dödens.

Men eftersom tiden led blef Niels allt allvarligare och underligare till sinnes vid dessa

har sin användning utom i hushållet och vid bordet, äfven för vården af tänder och hals.

A.-B. FUKTFRITT BORDSALT,
Sundbyberg.

Hvarje husmoder **Barngarderoben** **Hvarje sömmerska**
bör **likaså.**
prenumerera på **Pris för helt år 3 kr.: halft år**
kr. 1:60. Lösnummer 30 öre. **12 häften årligen.**

PERLSALT

möten. Det var något stort han grubblade på, och fastän Lena gärna skulle velat ha reda på hvad det var, kunde hon ej smeka fram hemligheten, som han bar på.

Så en dag kom det:

“Det här duger inte, Lena. I nästa vecka ger jag mig iväg...”

Hon sprang upp.

“Du — Niels! Du — — tänker gå ifrån mig...”

Hennes röst klang hjälplös, upprörd. Och innan Niels ännu hann svara på hennes utbrott, hade hon slagit armarna om hans hals.

“Nej — du får inte — du får inte lämna mig nu. Jag skulle dö...”

Hon snyftade.

Och han strök henne sakta och smeksamt öfver håret och talade tröstande ord.

Han måste ju ut — ut i vida världen för att skaffa sig pengar — mycket pengar. Sedan skulle han komma tillbaka — åh, han skulle komma tillbaka och slänga pengarna i ansiktet på strandfogden. Och sedan, Lena — sedan, allra käraste barnet mitt...

Det lyste mod och förtröstan ur hans drag, och hans röst klang manligt förhoppningsfull. Hans arm låg kraftig rundt hennes smärta midja, — och hon kände — kände hur helt hon var hans och han var hennes — och hur hon kunde lita på honom som på ingen annan i vida världen.

“Res — älskade. Jag väntar dig — stannade du borta aldrig så länge...”

Och han böjde sig ned och kysste hennes lilla ansikte, som nu återigen genom tårarna skimrade af mod och förtröstan.

Han gick bort som en ung viking, som drager ut i världen att eröfra ett kungarike.

*

Och prinsessan väntade...

Ute vid Kopparklinten brukade Lena sitta och se utåt hafvet.

Ibland hände det, att hon hörde hur klockorna sjöngo därnerifrån det sjunkna kapellet, så som de sjungit nu i mer än hundra år. Men nu var klockljudet en hälsning från fjärran haf — en hälsning ur hafvet — genom hafvet — från honom, som nu i fjärran länder trälade för henne...

Bing-bång, sjöngo klockorna — han kommer en gång bing-bång — då skola vi sjunga — sjunga — bröllopsång. Ding-dång — klingeliklang...

Men ibland, när det stormade därute och vågornas slag mot strandhällarna blef till en dundrande åska, som af kanoners dån, då satt Lena i ångest hopkrupen längst ute, ända dit där saltskummet stod som en sky öfver henne...

Kanske är han därute — därute på hafvet i storm och dödsnöd...

O Gud! Skydda honom — skydda honom!

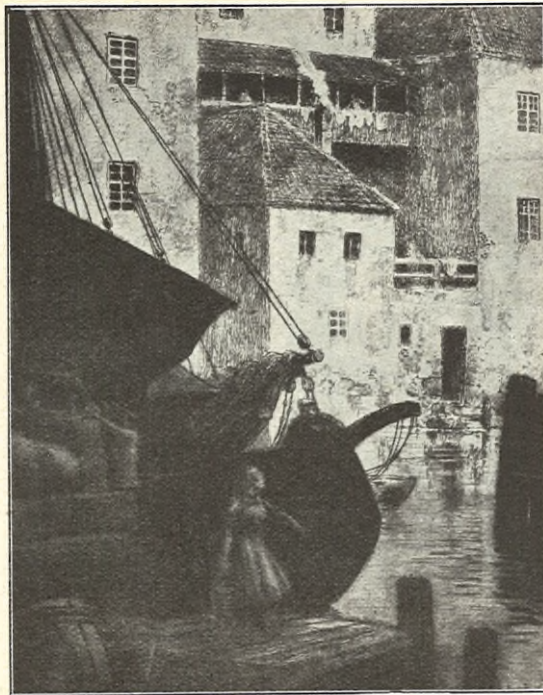
*

Åren gå fort när man är ung.

Niels Rasmussen hade seglat jorden rundt. Han hade läst navigation och tagit styrmansexamen. Och nu skulle han komma hem.

Strandfogden, som redan var gammal, och som hört talas om Niels Rasmussens framgångar därute i vida världen, hade inte längre något emot att Lena blef Niels hustru — de unga ge sig inte förrän de få sin vilja fram.

Niels hade i sitt senaste bref skrivit, att han skulle komma själf om mindre tid än en vecka. Han var redan i Kristiania och däri-

GAMLA HUS VID HAMNEN. ETSNING AF EMIL ÅBERG.

Tre utställningar.

DET ÄR ALLTJÄMT de små specialutställningarnas tid. Stockholmarne Aron Gerle och Emil Åberg samt norrlänningen Elis Åslund återfinnas bland konstkrönikans senaste namn. Gerle har uppträdt med ett antal af sina mjukt och ändå energiskt utförda kolteckningar och några oljemålningar, Emil Åberg, den kände tecknaren, debuterar som etsare och gör det med en schwung i figurskildringen och en frodighet i stämningen, som komma åskådaren att undra hvarför han så länge gömt denna sin konst i portföljen. Han synes med framgång ha studerat den engelska etsningskonstens mästare och särskildt deras behandling af dagrar och skuggor.

Elis Åslund, om hvilken vår konstpublik hittills ej vetat så synnerligen mycket, visar en duktig kollektion oljemålningar från Lappland, Dalarne och England, af hvilka särskildt de lappländska dukarne vittna om sin upphofsmans förmåga att i sund färg och nobel teckning spegla den storslagna naturen omkring polcirkeln.

från skulle han följa med Vaerö-Isak på hans skuta...

Lena gick som i en dröm. Det jublade och sjöng inom henne — jublade och sjöng.

Och nerifrån hafsbottnen, där det gamla kapellet låg, jublade det också och sjöng, dag och natt såsom aldrig förr — fastän det var bara Lena, som hörde det...

*

Stormen kom.

Som en stor, svart korp flög den fram öfver blygrå vågor, med tunga, majestätiska vingslag, som kommo klipporna att darra och vändas.

Skyarna hängde i trasor ner öfver de väldiga vattnen, som återspeglade himlens grågula fosforescens. Vågornas vältrande ryggar sköto upp i ett stigande virrvarr som af tiotusen omätliga giganter, invecklade i brottningskamp. Och med stormen kom från hafvet tusen underliga ljud, såsom af smärta och vända och dödsångest...

Och ljuden gå inåt land och knacka på rutorna och flyga in genom dörrarna och direkt in i människornas hjärtan.

“Nu är döden ute på allhärjartåg därute — så hviska stormens mystiska ljud från hafvet — “nu bräckas bottnar och kölar — nu mejas människolif som torr säd — hör du skriken — hör du dödsrosslingarna — hur det hviner i tackel och tåg — det är far — det är bror — det är han — han...” Och nu har hafvet slukat dem alla och döden kör med sin väldiga vagn fram öfver vågkammarna.

Och när stormen sjunger så, då suger sig ängslan fast i människornas hjärterötter.

Och då sucka människorna så som den bregagniske fiskaren:

“Hjälp mig Gud! Hafvet är så stort — min båt är så liten...”

*

Fylld af ängslan och oro satt Lena därute på Kopparklinten.

Ansträngande sina ögon till det yttersta spejade hon ut mot hafvet, åt det håll, där hon visste att Vaerö-Isaks båt skulle komma.

Men den kom ej.

En dag gick — och ännu en.

Den tredje dagen hade stormen bedarrat.

Lena satt på sin vanliga plats. Men hon hade slutat att speja utåt hafvet. Ty nu visste hon att Vaerö-Isak och hans båt “blifvit borta” i stormen. Och Niels hade varit med i båten...

Tårlös stirrade hon framför sig. Hon hörde intet — såg intet. Munnen var smärtsamt hopdragen och ögonen stirrade med en hjälplös blind blick.

Det hade blifvit lugnt inom henne och hon hörde intet mer — mindes intet mer. Han är borta och kommer aldrig igen. Det är det enda...

Men — hvad var det?

Från hafvet komma jublande unga toner. Och det blir ljust och härligt — och Lena hör, hur tonerna stiga upp ur hafvet och bli till bröllopsånger och klockors klang...

Ding-dång-klingeliklang...

Javisst — där är det ju — det gamla kapellet! Det ligger ju inte mer på sjöbottnen, det står ju där i sol och ljus. Och där står han — Niels — i dörren och vinkar. Och bakom honom skymta bröllopsgästerna...

Bing-bång... klockorna klinga och orgeln brusar...

Ja — älskade — jag kommer — jag kommer...

Och Lena rusar fram mot sin älskades möte — till kapellet...

*

Det är länge sedan det hände.

Strandfogdens dotter gick och dränkte sig därför att hon trodde att hafvet tagit hennes käraste.

Men sedan kom Niels hem ändå, ty han hade följt en annan båt. Ty så händer här på kusten.

Han blef underlig efter detta, Niels. Och han brukar sitta därborta på Kopparklinten, när det stormar, och se ut öfver hafvet med underliga blickar.

Ingen vet hvad han ser eller tänker.

Men kanske han ser, han, hvad som ej de andra se: det gamla kapellet, som kanske finnes endast i sagan, men hvars klockor ändå evigt ljuda — på djupet.

PÄRMAR

till IDUN 1909 och föregående år

tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmar, röda med guldtryck kr. 1:50. Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälprede, röda eller gröna 50 öre. Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

alla sorter.
Salamander Enhetspris 15,—
Dam- & Herr-Skodon Lyxutföring 18,—

Skolade tjänarinnor för våra hem.

OM VI KUNDE samla ihop allt som — endast här i Sverige — skrivits under senaste decenniet om den brännande tjänarinnefrågan, skulle det säkerligen bli till en ganska ansevärd volym — ja, kanske flera. Och ändå är den alltjämt lika aktuell, brännande och lik den hårknäckta nöten, som den från början varit. Likväl är det inte så litet som härunder gjorts: vittnesbörd om god vilja och berömvärd självkritik. Ty så kan man väl kalla alla dessa månghundra hushålls- och husmoderskolor, som nu blomstra i vårt land, och hvilka ha till syfte att skapa dugliga och kunniga matmödrar. Men härvid har man inte stannat utan har klokt nog insett, att, om belåtenheten någonsin skall kunna bli ömsesidig, så måste kunskaper och duglighet äfven förefinnas å ömse håll. Det är nämligen så, att vår tids kvinnor inte liksom våra saliga far- och mor- mödrar ha de husliga dygderna i blodet, utan måste vi tvärtom — både fruor och tjänarinnor — tillägna oss dem lika systematiskt och grundligt som läroämnena i skolan. Och utgående från den synpunkten, har man äfven börjat upprätta skolor till utbildande af tjänarinnor — någonting som kanske innebär en slutligen lycklig lösning af hela konflikten.

För egen del kan jag inte neka till, att denna lösning hägrat i form af en mekanisk-elektrisk tjänsteande, d. v. s. att vi endast ha att tåligt invänta framtidens alla praktiska uppfinningar, som skulle reformera allt hushållsarbete och kunde göra oss så godt som oberoende af tjänare. Jag har nu emellertid ändrat tanke efter att på närmare håll ha fått inblick i en af våra nyaste tjänarinneskolors verksamhet.

Denna skola, som har till syfte att utbilda kvinnor ur arbetareklassen till goda husmödrar och tjänarinnor, och som grundades för några år sedan af Södra K. F. U. K. här i Stockholm, har sedan den 1909 erhållit en rymligare och mer tidsenlig lokal, Östgötagatan 24, omorganiserats och har nu börjat kurser efter den nya arbetsplanen, hvilken går ut på att bibringa kunskaper i *allt*, som hör till ett hems skötande och inte såsom förut endast i matlagning och det som faller inom köksdepartementet.

Den första kursen, som tog sin början 15 sisl. augusti, afslutades den 31 januari, då vårkursen, som är något kortare, tog vid från 1 februari

DET STÖRRE KÖKET.

SKOLANS FÖRESTÄNDARINNA FRÖKEN ALMA BAUER.

SKOLKÖKSLÄRARINNA FRÖKEN KARIN JOHANSSON.

A. Blomberg foto.

till 15 juni; och ledes härunder den praktiska undervisningen af skolkökslärarinnan fröken Karin Johansson samt den teoretiska af skolans föreståndarinna fröken Alma Bauer jämte skolkökslärarinnan. Kombineradt med denna skola är föreningens hem för fabriksarbeterskor.

MATSAL FÖR ELEVER OCH FABRIKSARBETERSKOR.

Men dessa — som ju särskildt af K. F. U. K. omfattas med varmaste intresse — äga här ej endast en varm och prydlig bostad och tillflyktsort utan ha äfven tillfälle att för så billigt pris som 50 öre intaga sina middagar i den ena af skolans två rymliga matsalar. I den andra serveras middagar — likaledes med två rätter — för 60 à 80 öre till själfvårjande kvinnor, som äro bättre aflönade, såsom kontorister, lärarinnor m. fl., hvarunder tjänarinneeleverna få öfva sig i konsten att duka, servera och inte minst att lägga upp och tillreda såväl enklare som finare maträtter. — Vid mitt besök i skolan lade jag särskildt märke till huru nätt och tyst dessa unga hushållsadepter rörde sig, och af deras artiga och uppmärksamma sätt kunde jag sluta mig till, att de här fingo grunden till en mer djupgående fostran än som de fastslagna läroämnena kunna innebära. Detta låter sig äfven göra vid en läroanstalt som denna. Ty af de 12 elever, som tagas emot i hvar kurs, få 8 bo och hafva sitt hem i skolan — en anordning, som är af största betydelse särskildt när de ej äro bosatta här i staden eller ha ett dåligt hem. Dessa "helinackorderingar", som i ett för allt

Ett företag af Södra K. F. U. K.

— undantagandes tvätt — få betala 45 kr. i månaden, ha också all anledning att vara nöjda med sin tillvaro. De bo två och två i hemtrefliga, prydligt möblerade rum och behöfva aldrig känna sig ensamma och skyddslösa. Om kvällarne få de deltaga i samkväm, diskussioner, sångöfningar m. m. som hör till hemmets månadsprogram, och komma härigenom undan faran att vänjas vid ett mindre hälsosamt natt- och uteliv.

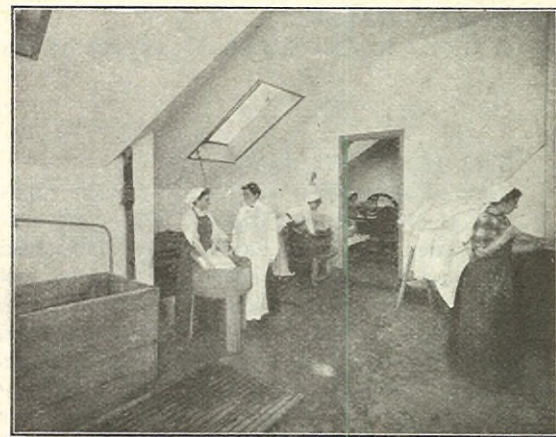
En alldeles särskildt bekväm och praktisk afdelning är skolans tvättlokal, som är inrymd på vinden — luftig, ljus och rymlig — med särskild mangel och strykrum. Det arbete som här öfvas, sker under ledning af en synnerligen erfaren och duglig lärarinna — fru Alma Bergström — som äfven förestår alla storrengöringar.

Att skolor som denna ha en ganska stor social betydelse — förutom den som ligger i utbildandet af goda tjänarinnekrafter — är ganska säkert. Och genom K. F. U. K:s verksamhet bland våra industriarbeterskor har här intresset redan ganska lifligt väckts för ett återgående till arbetet i hemmet.

Förståndarinna fröken Bauer uttryckte äfven sin belåtenhet med de f. d. fabriksflickor, som under första kursen varit skolans elever; och hon är för öfrigt öfvertygad om att så som dessa kurser planlagts — med dess mångsidiga och grundliga utbildning på en jämförelsevis kort och billig lärotid — ha de sin stora uppgift att fylla. De tyckas också mötas af det lifligaste intresse från såväl matmödrarnas som tjänarinnornas håll, hvilket bäst synes af att de utexaminerade eleverna rönt en liflig efterfrågan, under det att den nya kursens alla elevplatser varit upptagna i god tid.

Någonting, som dessutom bör vara särskildt tilltalande för fruarna, är att härifrån inte tjänarinnan rekommenderas endast för det skall skaffas henne plats, utan först och främst med hänsyn till hennes lämplighet och anlag, hvilket man här grundligen haft tillfälle att utröna. Och härvidlag tillämpas en samvetsgrannhet, som bör utesluta de så vanliga misstagen, både när det gäller "den nya jungfrun" — och "den nya platsen". Ty äfven den senares beskaffenhet söker man om möjligt göra sig underkunnig om.

Ja, man kan verkligen säga om detta före-

TVÄTTINRÄTTNINGEN.

LÄS!

Några äldre årgångar realiserats till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till *Expeditionen af Idun, Stockholm*, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1892	2:—	Iduns julnummer 1894	0:20
Idun 1893 (nr 1 felas)	2:—	Iduns julnummer 1895	0:20
Idun 1904 (med julnumret)	3:—	Iduns julnummer 1901	0:25
Idun 1906 (utan julnumret, nr 25 o. 52 felas)	3:50	Iduns julnummer 1904	0:30
Idun 1907 (med julnumret)	4:—	Iduns julnummer 1905	0:30
Idun 1908 (med julnumret)	4:50	Iduns julnummer 1908	0:50
Idun 1909 (med julnumret)	5:—	Iduns julnummer 1909	0:75
Idun 1910 (med julnumret)	5:50	Iduns julnummer 1910	1:—

LÄS!

En duktig kvinnogärning.

tag att "det har en uppgift att fylla" och tycks utveckla sig i den rätta riktningen. Men mig veterligen är södra K. F. U. K. inte något så synnerligen kapitalstarkt samfund — åtminstone inte till den grad, som dess nyttiga verksamhet kräver. Och särskildt hvad denna tjänarinneskola angår så tror jag, att den äfven för den obemedlade unga kvinnan skulle bli det medel till hederlig och god förtjänst, som föreningen nog innerst äsyftar, ifall den endast mäktade hålla så många friplatser som möjligt. För närvarande hafva de endast ett par, till hvilka naturligtvis finnas oräkneliga sökande — fattiga flickor med håg och fallenhet för tjänarinneryrket — men som få söka sig till fabriker eller ta "hvilka som helst platser", därför att de inte ha pengar till afgiften. Vore jag kapitalist skulle jag donera här!

MARIA RIECK-MÜLLER.

MAJA STINA MATTISDOTTER.

MAJA STINA MATTISDOTTER stod en gång med många oförsörjda barn vid familjefaderns graf, som många änkor gjort det. Hennes man hade varit kyrkvaktare i Tingsryd i Småland, lämnade intet hemman efter sig, som kunde ge verksamhet och försörjning. På hans kyrkvaktarsyssla hoppades redan många sökande, då det till allas förvåning, ty något sådant hade man aldrig hört förr, kungjordes att hans änka genom en inflytelserik persons beordring erhölet ämbetet. Det är nu 33 år sedan, men ännu sköter den 87-åriga sin befattning om också med hjälp af en måg, hos hvilken hon bor. Hon är ännu så pass duktig, att hon trots sin ålder ännu en gång om det behöfves mycket väl skulle kunna stiga upp i det för landtliga förhållanden mycket höga kyrktornet och försöka sig på åtminstone lill-klockan.

Det har varit ett ganska sträfsamt arbete som Maja Stina Mattisdotter nu i det närmaste avslutat. Hvarje söndag och helgdag i ur och skur har hon traskat den 3/4 mil långa vägen från sitt hem till kyrkan, där hon troget skött sina plikter.

Hennes lön har varit ganska ringa och utgått i tionde af spannmål, »yste» och annat in natura. Men hon har likväl kunnat vara både far och mor för sina barn och hålla hemmet samman.

För några år sedan erhölet hon patriotiska sällskapets medalj för långvarig och trogen tjänst.

“Svenska kvinnor i brons.”

En röst för Barbro Stigsdotter.

DET VAR med stort intresse undertecknad i Iduns senaste nr under rubrik: "Svenska kvinnor i brons", tog del af de där föreslagna, historiskt kända namnen på svenska kvinnor, som offrat något, sig själfva, för fäderneslandet och därför skulle anses värdiga detta eftermäle eller erkännande för eftervärlden. För min egen personliga del önskar jag, att alla dessa kvinnliga namn måtte blifva bevarade i tacksamt minne åt eftervärlden på sätt som föreslaget är, men bland de föreslagna namnen saknade jag genast ett, som ovillkorligen såsom ett kvinnonamn bör gå först, om statyn skall resas såsom ett erkännande af en kvinnlig gärning tillägnad och framburen såsom ett offer och en gård åt fosterlandet. En handling så stor, så rättfärdig, så fri från själfbevarelse och egoism, att den saknar sitt motstycke i vår historia, ty den gången, om väl någonsin, hvilade Sveriges väl eller ve i en kvinnas hand, då Arendt Perssons på Ornäs redliga och raska hustru, Barbro Stigsdotter, anände sin mans onda afsikter gent emot sin gäst och ungdomsvän Gustaf, genom ett fönster från öfre våningen, medels en handduk, sänkte Gustaf ned i den väntande släden. Denna kvinna är dessutom från historiens blad så väl känd af hvarje svensk, såväl barn som åldring, man och kvinna, hög och låg. Hennes handling var ett exempel för kvinnan i alla tider och för alla klasser. Det var kvinnans afståndstagande från mannen då han ville det onda och orättfärdiga och ännu mer, det var en heroiskt stor handling af henne, där hon utsatte sig själf för förföljelse och hat från mannens sida, men räddade denne från att begå en neslig handling. Därför först Barbro Stigsdotters staty, hon är en representant för alla Sveriges kvinnor i alla tider.

Då Amerikas folk reste en bildstod af Hvita Bandets stiftarinna, Frances Willard, vid sidan af Amerikas store män i Washington, gjorde de det som ett erkännande af det goda hon gjort fäderneslandet. Det var den första staty af en kvinna som restes jämte store mäns i Amerika. Äfven hon offrade allt, sin anställning, sin ställning i samhället, allt för det rätta och för fäderneslandet. Här finnas stora likheter mellan dessa kvinnor, i själfuppföring vid uppfyllandet af en stor plikt, båda som ett redskap i Guds hand att befördra hans planer.

En af Iduns många läsarinor i Hälsingborg.

Från Iduns läsekrets.

“Våra butiksbiträden.”

Ett försök till kritik af kritik.

UTAN ATT BESTRIDA att det kan finnas ohöfliga butiksbiträden, vill jag dock härmed göra gällande, att hänsynslöshet icke är någonting, som är i minsta mån specifikt för dem.

Som regel gäller ju, att "som man ropar i skogen får man svar", och på grundval af den satsen tar jag mig friheten påstå, att en pretentiös, missnöjd kund knappast kan göra anspråk på någon glad och solig välvillighet hos den, som betjänar honom eller henne, och att det öfverhufvud taget icke är endast säljarens fel, om där icke uppstår någon fullständigare sympati emellan denne och resp. köpare.

Och för öfrigt har man rätt att begära att den, som kanske under timmar af tålmodspröfvande, ofta enformigt arbete fått stå där och försöka sätta sig in i än den enes än den andres åsikt, om hvad som eventuellt är "bäst", sökt leta ut hvad den eller den ärade köparen önskar — något som denne tyvärr alltför sällan vet — skall ständigt orka komma med samma fullständiga medkänsla för att icke säga "medvetande" — den icke alltid så synnerligen humane kunden till mötes? — Man kan fordra af butiksbiträden — liksom af människor i allmänhet — att de göra sin skyldighet och dit hör kanske i främsta rummet att visa hänsynsfullhet. Nu måste jag dock uppriktigt betyga, att jag oftare varit tvungen konstatera brist på hänsyn hos den köpande allmänheten än hos de stundom verkliga ganska illa åtgångna försäljare. — Om ett biträde i en butik ger mig något så när, hvad jag vill ha och svarar på de frågor, jag kan ha anledning göra, så anser jag mig ha skäl att vara nöjd.

Jag begär minst af allt något "parisiskt" uppträdande af våra hederliga svenska butiksbiträden och jag kan icke finna att det vore så "synnerligen angenämt", om biträdena i butiker, där jag gör mina enkla uppköp, toge sig för att fråga ut mig om min hälsa eller roade mig med en mer eller mindre spirituell konversation om exempelvis väderleken. Och som jag är rätt öfvertygad om, att min toalett ej alltid är så komplett, måste jag bekänna, att jag skulle bli ganska brydd inför en alltför detaljerad forskning efter hvad "mfr" möjligen kunde behöfva komplettera sin yttre habitus med. Det är alldeles nog med det tyvärr i butikerna så ofta förgäfvades upprepade: "ingenting annat?" —

Slutligen är jag nog trög, trumpen och svensk att vara ordentligt glad öfver att jag t. ex. kan få en blyertspenna eller en anteckningsbok utan att därför halfva butikspersonalen springer med mig en bit och talar om att mitt besök varit "den största ära för affären". Skulle vi få in alla de franska seder, som hägra för "Entre-deux", är jag rädd, att mer än en skulle få anledning tala om "den gamla, goda tiden."

Det tyckes mig nämligen som om våra svenska butiksbiträden kunde prestera, hvad man rimligen kan fordra af dem, och ett eller annat undantag förändrar icke regeln, härvidlag lika litet som annars. Men jag skulle vilja tacka dem, för hvad de många gånger därutöver ge, för "vänliga leenden, beredvillighet, uppmärksamhet", för tålmod, stundom hart när i det oändliga, gent emot kritiska, svårtillfredsställda kunder.

CIVIS.

ANHÄLLES VÖRDSAMT om plats i Eder ärade tidning för nedanstående:

Man skulle nästan kunna tro att ni "Göteborgare" är affärsinnehafvare eller principal. Ty nog vilja gärna våra principaler först och främst klaga på oss. Om en kund går ifrån vår affär utan att "köpa", kunna vi sedan få en grundlig uppsträckning, för att vi inte äro "säljerskor". Är det underligt om vi då många gånger äro nervösa och skrämda. Och du, som klagar, sätt dig in i förhållandena riktigt, huru vi kunna ha det. Vi kanske bara inte äro "biträden", vi få nog i det samma pröfva på "handverk".

Det behöfdes en grundlig undersökning i alla, både stora och små affärer, hurudan ställning biträden ha, både hvad löner och ledigheter beträffar. På den knappa lön vi få skola vi lefva och framför allt vara "propert" klädda. "Principaler och köpare", ha ni inte allt för stora fordringar på oss?

"PINAD."

Diskussionen förklaras härmed avslutad.

RED. AF IDUN.

Sommarkurserna vid Rimforsa.

VID FREDRIKA BREMER-FÖRBUNDETS Landt-hushållningsskola för utbildande af lärarinnor börjar i skolans nyupbyggda praktiskt inredda lokaler den 1 maj en extra kurs på 4 månader. Kursen är icke afsedd till lärarinneutbildning utan för sådana unga flickor, som önska begagna sommarmånaderna till öfning i matlagning, trädgårdsskötsel (grönsaks- och blomsterodling på kalljord) eller slöjd. Ännu ena valfria. Teoretisk undervisning i födoämneslära, hemmets skötsel och trädgårdsskötsel.

Husmoderskurs pågår samtidigt men börjar den 1 april; denna kurs, främst afsedd för ungdom från de mindre landbrukarehemmen, lämnar undervisning i hushållsarbete, trädgårdsskötsel eller slöjd, städning, tvätt och rengöring samt något husdjurskötsel och hemmamejeriarbeten.

Närmare underrättelser angående ofvanstående kurser lämnas af skolans föreståndarinna, adr. Rimforsa. Se vidare annons i dagens tidning.

Litteratur.

Cha-No-Yu, japanernas Técieremoni, Af Ida Trotzig.

FRU IDA TROTZIG som är bekant för Iduns läsare genom ett flertal artiklar från Japan, den senaste just behandlande den berömda técieremonien, har i dessa dagar utgivit en större, vackert utstyrd bok, där hon utförligare behandlar denna uråldriga, till hälften religiösa form för japansk samvaro, som kallas Cha-No-Yu. Boken ingår som ett led i en serie populära etnologiska skrifter, som utgifves af professor C. V. Hartman. Att detta band, ehuru nr 9 i ordningen, utsändes först, beror på att man velat tillmötesgå det intresse för japansk kultur, som blifvit väckt hos en vidare publik genom den nu avslutade japanska utställningen. Fru Trotzig har under årtionden vistats i Japan och deltagit i ett stort antal técieremonier. Den för de oinvgide så mystiska och invecklade ritus som därvid följdes har hon fått sig förklarad af en samuraidotter, som för henne tolkat de hemliga urkunderna.

Inom denna enda ceremoni ligger sammanträngd så mycket af det japanska lynnet och den japanska åskådningen att man genom den lilla boken får sitt vetande om Japan betydligt utvidgad och ett starkare intryck än någonsin af hur sällsam och raffinerad detta folks kultur är och med all europeisering hur öfverstigligt skild från vår i djupet.

De vackra färgtrycksplanschererna och de i texten inströdda talrika illustrationerna ge boken ökad intresse.

E — ER.

Tio år vid kavaletten.

ALICE NORDIN

MÄRIT

bönen talande ur hela gestalten: "O Herre jeg er meget træt, o Herre lad mig hvile".

Alla dessa äro de senaste verken, resultatet af vinterns tränga arbete, men här voro äfven andra vintrar representerade och andra somrar, det var med ett ord resultatet af tio års arbete vid kavaletten, som här var samladt och färdigt för uppbrott till Konstnärshuset, där Alice Nordin för första gången utställer, för första gången ger en enhetlig bild af hvad hon förmår som konstnär.

— Ja, det är allt hvad jag har gjort, så när som på en del, som sitter fast här och där, svarade konstnärinnan på vår fråga. Dessa tio år ha egentligen varit en enda förberedelse för min utställning. Jag har arbetat och bara arbetat, och nu har jag till slut vågat försökets att göra en utställning på egen hand.

Alldeles ensam kommer emellertid inte fröken Nordin. Handarbetets Vänner är med, och vi ha således fått en för oss okänd kombination i utställningsväg: skulpturer och bonader.

Efter sin utställning ämnar fröken Nordin dra andan ett tag och lägga modellerstocken. Men våga vi förutspå, att hvilan icke blir så lång, och våga vi hviska om att konstnärinnan går och funderar på en skiss af Fredrika Bremer, som, hvem vet, en gång kanske kan uppstå som "den svenska kvinnan i brons?"

E. —ER.

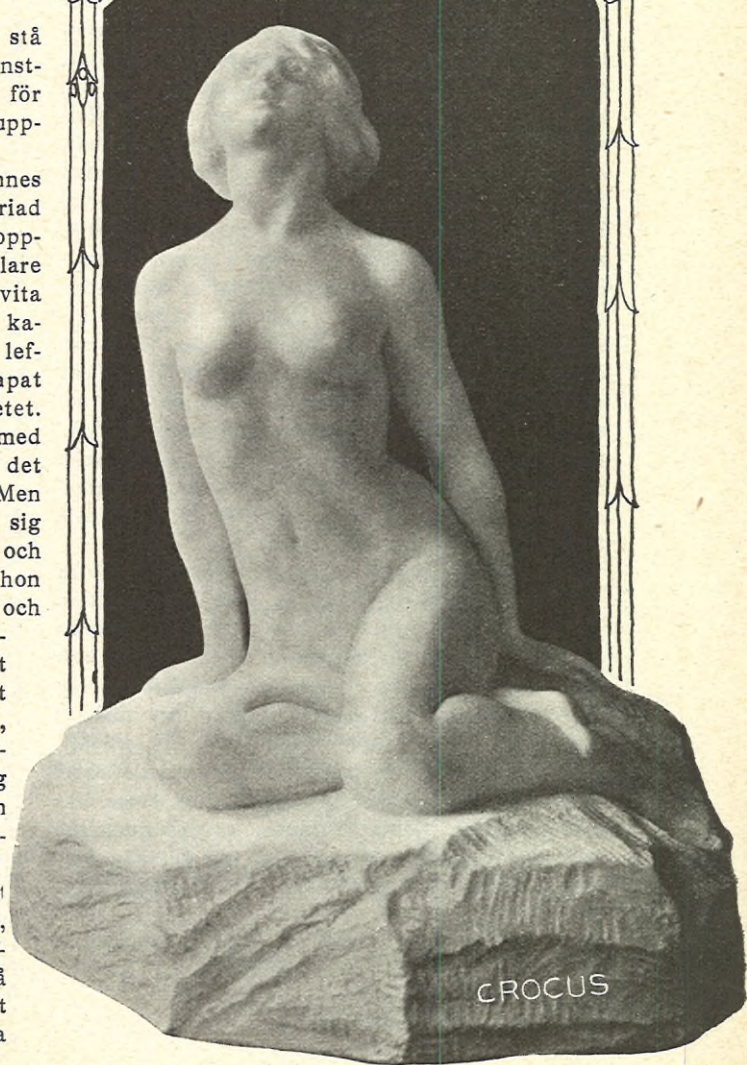

SALOME

A LICE NORDINS ateljé torde väl för närvarande stå tom och sopad och prydd att ta emot de nya konstverk, som skola draga därin, men för ett par dagar sedan rådde där uppbrottets stora trängsel.

Där stod på en lår, märkt *fragile*, hennes Crokus, nyss kommen från Italien, befriad från emballaget och vände sitt unga förhoppningsfulla anlete mot en tunnare och svalare sol än den som i Florens badat hennes hvita och runda marmorlemmar. Och där på kavaletten, ännu lysande af fuktighet, ännu levande af den levande hand, som skapat henne, Salome, det sist avslutade arbetet. Bakåt böjd i en snabb gest af förfäran, med grymma och lystna ögon betraktar hon det hufvud som nu äntligen är hennes. Men kring munnen leker ett löje, som bryter sig mot grymheten, tillfredsställd, vållustigt och ömt, inneslutande alla de smekningar hon velat gifva detta hufvud om det levande och

godvilligt gifvit sig i hennes våld. Och bakom det orientaliska kvinnobarnet densvenska societetsflickan, säker och rak och litet kyligt behärskad, en verklig typ för flicknoblessen, som Fröding älskade att uttrycka sig. Där var ynglinghufvudet, präglad af sin ålders sorgsna grubbel, och där mannen på grafurnan som kastat sig på knä och böjt pannan mot jorden med den lidelsefulla

CROCUS

A. Blomberg foto.

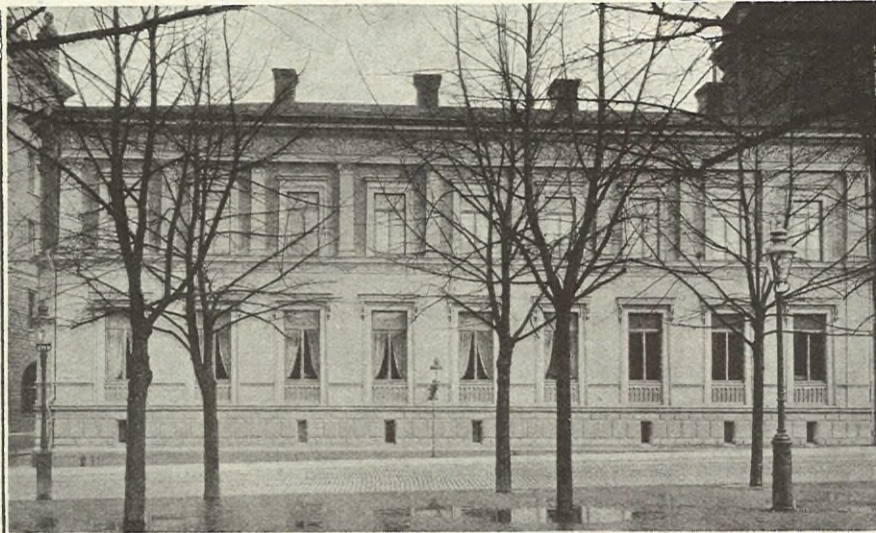
Öff gammalt Stockholmshem

DE^N GENUINE stockhol-
maren är mycket känslig
i sitt hemstadssinne — så kan
man ju kalla stadsbornas motsva-
righet till landfolkets hembygds-
sinne — och reagerar, trots de
hästkurer denna känslighet allt
som oftast utsättes för, säkert
och kraftigt, när det gäller för-
ändringen af de drag som för
honom te sig som betecknande
och väsentliga i hans kära stads
fysionomi. Märk väl, att jag
sade den genuine stockholmare.
Därmed åsyftar jag dem hvilka
fått denna hemstadskänsla som
en goda gudars gåfva; man äger
den eller man saknar den; för-
värfvas låter den sig knappast.

Men som sagdt, den äkta "ränns-
stunsungen" reagerar, det må så gälla särskilda
platser, utsikter, byggnader eller rent af personer.
När t. ex. den i "torget" flanerande genuine stock-
holmare på den tiden ej längre på sin middags-
promenad mötte "general Sven", så erfor han
en känsla af personlig saknad, äfven om han
aldrig känt den gamle eller växlat ett ord med
honom. För hans stockholmsinne gaf näm-
ligen generalen för sin del prägel åt stadens
fysionomi, och detta sinne opponerade sig emot
en upplösning af den för honom så organiska
kombinationen Stockholm — torget — general
Sven. På samma sätt är det med byggnader.
Af olika anledningar ha somliga just för den
där stockholmskänslan större betydelse än andra.
Och när någon af dessa, af en eller annan an-
ledning, dömes att försvinna, beröres man däraf
på ett helt annat sätt än om t. ex. alla Sture-
gatans gamla kasernhus jämnades med jorden.

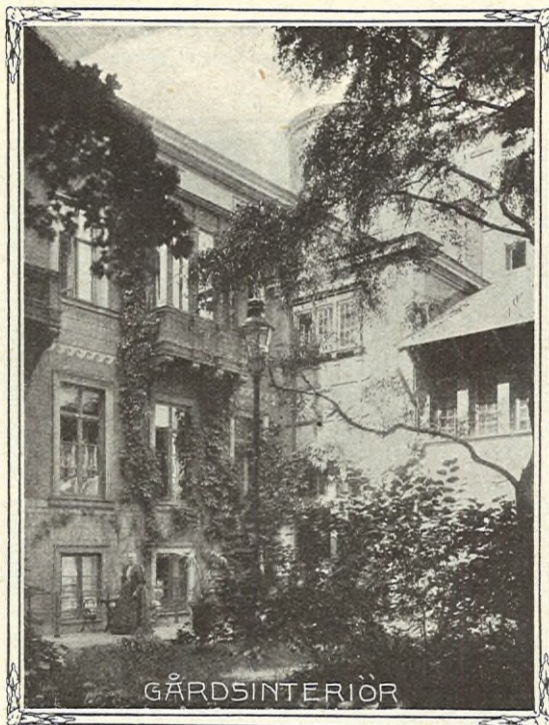
En sådan liten byggnad är den af hvilken
Idun i dag lämnar några bilder från utan och
innan. Till följd af den senaste innehafvarin-
nans, fru Anna Wallenbergs, död är denna
byggnad ställd inför en oviss framtid, och det
sannolika är väl, att en ur ekonomisk syn-
punkt sedt förnuftig tomtpolitik kommer att
fordra försvinnandet af denna lilla pärla bland
stockholmshus, hvilkens enkla, förnäma och
konstnärliga värdighet så väl förmår göra sig
gällande till och med gentemot grannkolosser-
nas stenmassor.

På 1850-talet stod på denna plats ett gult
trähus, det s. k. "isbergiska", som tillika med

Wallenbergiska huset vid Kungsträdgården.

hela det tomtområde, som nu upptages af "mo-
linska huset" och Berns salong, ägdes af presi-
denten Isberg och sedermera af hans arvingar.

GÅRDSINTERIÖR

År 1855 gjorde drätselkommissionen, med an-
ledning af Näckströmgatans anläggning, ett
erbjudande till ägarna att för 150,000 kronor

få inlösa gården och den öfriga
tomten. Detta anbud afböjdes.
År 1856 inköpte så den från
Göteborg hitflyttade skotske
affärsmannen Barclay för 80,000
kronor en del och lät där, efter
ritningar af F. W. Scholander,
uppföra åt sig det hem som
länge efter honom bibehöll nam-
net "barclayska huset". Nästa
ägare blef disponenten Hummel.
Köpesumman hade då stigit till
240,000 kronor, hvaraf 90,000
beräknades för inventarier. Slut-
ligen år 1877 inköptes egen-
domen af dåvarande bankdirek-
tören A. O. Wallenberg.* I
trettio år har den så till-
hört en och samma familj, en i
fråga om stockholms hem väl myc-

ket sällsynt företeelse. Och stockholmare har
vant sig att betrakta det "wallenbergiska pa-
läet" med dess utpräglade privata karaktär
som en af huvudstadens arkitektoniska små
mästerstycken.

Det var en talrik familj som växte upp i
detta hem, där genom konstnärlig smak och
rikedom i förening åstadkommits en lugn
och harmonisk helhetsverkan, och här utövades
dessutom under dessa tre årtionden en utom-
ordentlig gästfrihet. Det var en af de få
"salonger" Stockholm kunde berömma sig af
att äga. A. O. Wallenberg var ju en inom
det offentliga lifvet bemärkt och mångupptagen
man; fru Anna Wallenbergs estetiska, sociala
och fosterländska intressen förde henne till-
sammans med representativa personligheter på
dessa områden. På de wallenbergiska stora
mottagningarna sågos tillsammans med repre-
santanter för börs- och börsaristokratien, diplo-
mater, vetenskapsmän och militärer, målare,
skulptörer och författare, lyriska och dramatiska
artister, socialt intresserade. Och för hvar och
en af dessa — äfven när de räknades i hundra-
tatal — hade värdinnan ett vänligt, person-
ligt ord. Hon ägde i det fallet en enastående
förmåga. Och för ungdomen — först barnens
och så barnbarnens jämnåriga, voro de wallen-
bergska balerna alldeles särskildt guterade.
Den sista stora bjudning fru Wallenberg gjorde

* Den här anförda historiken har benäget meddelats
af den framstående stockholmskännaren Joh. Unman.

GULA SALONGEN

MATSALEN

var just en sådan ungdomens fest. Det var tjugondag Knut, då alltid, enligt gammal god sed, julen dansades ut i det wallenbergska hemmet. Vid sällsynt god vigör, glad och intresserad ägnade sig värdinnan åt gamla och unga — alltid med den kloka förstående glimten i ögat och värmen i leendet, vare sig hon underhöll sig med den japanske journalisten, eller språkade med någon af de gamla vännerna som under alla flydda år varit hennes gäster denna dag eller påminde ärevördiga kommandörkapten och majorer hur de dansat i denna sal redan som underlöjtnanter eller slutligen kastade ett skämtsamt ord till den lilla sjökadetten och hans lille knixande dam med flätan på ryggen. Det var hennes egen innerliga glädje att alla, alla skulle trifvas och ha riktigt roligt.

Endast ett månvarf till — och så utgick från detta hem dödsbud. "Stockholms främsta patricierdam" — som fru Wallenberg så träf-

ÖFRE HALEN

fande nämndes i en dödsruna — var icke mer. Genom en som man tyckte grym och meningslös slump afbröts en gärning, som eljes mänskligt att

uppfattning och osviklig pliktuppfyllelse.

GURLI LINDER.

BLÅA SALONGEN

FRU W.S. SOF OCH SKRIFRUM

NÄRMARE ETT par decennier ha gått sedan den svenska publiken först gjorde bekantskap med Gunnar Heibergs persiflerande skådespel "Kung Midas" och fru Håkanssons mästerliga gestaltning af den kvinnliga hufvudrollen, fru Anna Hjelm, hon som i en så frisk och okonventionell form personifierar kvinnans renhetskänsla och som brytes ned inför den i oträngdt mål utslungade sanningen om hennes aflidne mans otrohet i äktenskapet.

Satiren mot det otillbörliga sanningspredikandet och förbättrarnitet är kanske icke så giltig nu som då, men om vi syna samfundsklädnaden noga i sömmarne, torde skillnaden icke vara så afsevärd, att ej gisselslagen fortfarande kännas och — behövas i de nordiska kråkvinklarna.

Fru Håkansson hade nu vid styckets framförande på Dramatiska teatern om möjligt fördjupat och vidgat sin tolkning af fru Hjelm, och prestationen blef en triumf för hennes allt för sparsamt utnyttjade konstnärsskap. Herr August Lindbergs Ramseth, sanningspredikanten, också en välkänd scenisk skapelse från

Från scenen och estraden.

förr, verkade äfven nu med intensiv kraft. Några scener öfverdrefvos dock något, men spelet i tredje akten var glänsande i sin betoning af egenrättfärdigheten hos denne själfgjorde sanningsförkunnare.

De öfriga framträdande rollerna uppbyros talangfullt af hrr Lavén, G. Hillberg, Riego och Brovallius samt fröknarna Flygare och Schildknecht. Dock beredde hr Hillberg premiärpubliken åtskilliga olägenheter genom att här och hvar sudda bort dialogen.

Lilla teatern, hvartill den förutvarande Intima teatern nu förvandlats under sin nye direktörs, herr Uno Branders ledning, gjorde en lycklig början med norrmannen Peter Egges hvassa komedi "Kærlighed og venskab", på svenska kallad "Äkta makar".

Styckets satir mot nutidsmänniskornas lättvindiga sätt att ingå och upplösa äktenskap träffar ofta pricken och blir så mycket verkningfullare som de fyra kontrahenterna — två män och två hustrur — taga sina erotiska

kollisioner med en rörande mildhet och älskvardhet mot hvarandra.

Spelet var på det hela taget också af en konstnärlig vederhäftighet, som gaf vid handen, att det finns en varm och allvarlig sträfvan hos den lilla gruppen artister att i mån af resurserna nå bästa möjliga resultat.

Den mjäkige docenten i litteraturhistoria, Anton Schack, som oemotståndligt drages till kvinnorna och springer som ett snällt litet kräk mellan sin nuvarande och sin forna hustru, återgafs med god uppfattning af hr Hammarén, och hans fru, den lilla inställsamma, affekterade och egoistiska "blåstrumpan" Eva, hade i fröken Gurli Ericsson en talangfull framställarinna med böjlig teknik. Evas förutvarande man, en verkligt martialiske herre bredvid den fjantige eröfraren af hans hustru, spelades af hr Stiller, som tog sig ståtlig ut, men hvars diktion led af en viss kantighet, hvilken tarfvar filning. Fröken Sandahl hade skapat en humoristisk bild af den fränskilda frun, som så älskligt stoppar strumpor åt sin förre man, och fröken Alexandersson agerade

piga med stor naturtrohet. — Premiärens publik tycktes ha uppfriskande roligt åt satiren, och pjäsen kommer otvifvelaktigt att bereda Lilla teatern många fulla hus, hvilket är välförtjänt.

Många fulla hus vänta äfven Oscarsteaterns nya program, operetten "Julia", om inte alla tecken missvisa. Historien, d. v. s. handlingen, tangerar i åtskilliga fall det barnsliga och meningslösa, men upptågen roa likafullt, ty aldrig tröttna stockholmarne på att se fru Meissner, fröken Berentz samt hrr Barcklind och Ringvall dansa och hoppa som kautschukfigurer öfver scenen. Hela roligheten utlöser sig i en arm-, ben- och lunggymnastik, som hedrar fysiken hos Oscarsteaterns artister.

De spela för öfrigt sina roller med ett öfversvallande godt humör. Fru Meissner som den passionerade spanska dansösen Rosalilja utvecklar ett temperament, som tyder på att hon börjat genomleva en ny ungdom. Fröken Berentz är en mycket intagande backfisch, hr Barcklind munter och tjusig, hr Ringvall utmärkt som teaterdirektör i den Sjövallska stilen och fru Ringvall en behagfull dam af mogen ålder. Musiken af Leo Fall gör inte mycket väsen af sig, men det behöfs heller icke. De sceniska upptågen fånga hela intresset.

*

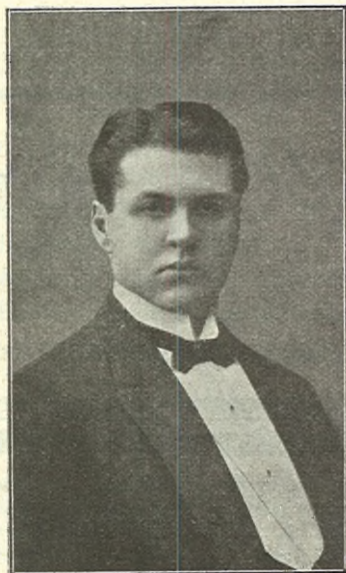
Den unge violinisten Franz von Vecsey, som redan föregående år dök upp på Stockholms musikhorisont och då närmast kunde hänföras till underbarnens tvifvelaktiga grupp, har nu aflagt ett nytt besök härstädes — men denna gång som fullfärdig konstnär. Ty hvad kan han efter detta egentligen komma med utöfver hvad han redan ger? Ehuru endast tjuguarig spelar han klassiska och moderna mästare med en mognad i uppfattningen, som tillhör mannaåldern, och tekniken är hans lydiga tjänare, som bär honom öfver svårigheternas förrådiska djup med ett nästan komiskt förakt för farorna.

Intrycket af Sibelius' d-moll-konsert, ett verk af stor och dystert skönhet, blef oförgätligt så som det klang från den unge mästarens violin, och den behagfulla e-moll-konserten af Mendelssohn-Bartholdy med sitt rika melodiflöde verkade helt frisk och ung, trots allt hvad man skriker om den Mendelssohnska musikens ålderdomsrynkor. Den medföljande ackompanjören, herr August Göllner, visade sig vara en duktig pianist.

Knappt hade Vecsey lämnat oss förrän den spanske violinisten Joan Manén också kom på ett andra besök och med sitt Ole Bull-instruments fagert sjungande toner fyllde akademisalen på Blasieholmen. Hans båda program upptogo Bachs

Chaconne, Beethovens g-durromans, Schubert-Liszts Erköning m. m. och hans spel kännetecknades nu som förra gången af ett tekniskt mästernskap utan vank.

Stockholm har också i dessa dagar besökts af en amerikansk sängerska Susan S. Metcalfes, hvilken gaf en romansafon af

Lilla teaterns direktör Uno Brander.

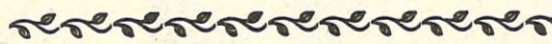

Fröken Alice Sandels som Käthie i "Gamla Heidelberg".

ganska stort intresse. Hennes röst var ovanligt mjuk, ej stor, men väl utbildad och föredraget känsligt. Programmets sammansättning af sånger från de mest skilda tider och smakriktningar gjorde dock att sångerskan icke kunde behärska alla kompositionerna i samma grad. Hvad hon vann med Gluck, Caççini och Mozart förspillde hon oförsiktigt nog hos Schumann och Grieg. Den som ingenting förspillde var däremot fröken Märtha Ohlson, hvars vackra pianoledsagning verkade som en konsert för sig.

Nya Filharmoniska sällskapet gjorde en afsevärd insats i vårt f. n. rätt torftiga musiklif med uppförandet af tysken Philipp Wolfrums "Ein Weihnachts-mysterium". En innerlig och på sina ställen lekande ton genomgår denna i musik omsatta skildring af jungfru-modern och hennes son. Af synnerlig färging äro körerna liksom ock växelsången i afdelningen "Jesu födelse". Stundom viker den religiösa stämningen för musikaliska element af påfallande profan natur, och det finns partier, som osökt föra tanken mot den komiska operan. Orkestern är rikt utarbetad utan att därför verka tung eller vanställas af sökta klangeffekter.

Utförandet präglades af stor konstnärlig omsorg. Solopartierna innehades af fruarna Peggel och Hultman, fröknarna Nyström och Rahmström samt hrr Nyblom, Husberg, Fahlman och Norrby, hvilka skötte sig förträffligt. Detsamma gäller det medverkande

"Musikernas Vårmarknad".

TILL FÖRMÅN för Stockholmsmusikernas understödskassa, afsedd att vid behof lämna understöd åt sjuka och ålderstigna musici, äfvensom att när kassan nått erforderlig storlek upprätta ett ålderdomshem för sådana, kommer den 10, 11 och 12 nästkommande mars att anordnas en basar med tombola i f. d. cirkuslokalen 30 Karlavägen, till hvilken en stor del såväl musikaliska som dramatiska artister utlofvat sitt värda biträde.

Uppropet, hvari vädjas till den ärade allmänhetens benägna offervillighet, är undertecknad af prins Eugen samt af en hel del kända och framskjutna personligheter inom hufvudstadens musikvärd.

hofkapellet. Körerna klingade väl samsjungna, men man skulle önskat röster af en mera ungdomlig timbre och att mansstämmorna gjort ett fylligare intryck. Konserten leddes med smak och kraft af kapellmästare Järnefelt.

Operans tredje symfonikonsert mötte som en oas i den brist på orkestermusik, hvarunder vårt konsertlif f. n. lider. Programmet erbjöd visserligen inga nyheter. Berlioz' "Symphonie phantastique" är förr hörd härstädes, men väcker alltid intresse genom sin instrumentala glans, Sibelius' legender ur "Kalevala" likaså; Smetanas vackra tondikt "Moldau" och Tschai-kowskys "Uvertyren 1812" med sina enorma klang-effekter afslöto programmet, som vann starkt bifall från den fulltaliga publiken.

Sist är att nämna direktör Patrik Vretblads orgelkonsert i Oscarskyrkan, hvarvid konsertgifvaren konstnärligt vårdadt utförde orgelkompositioner af Piutti samt spanjorena Beobide och Domingo y Serracant. Fru Karin Vretblad och hr O. Lejdström bidrogo med violin- och sångnummer.

*

En ny Käthie har nyligen visat sig på landsortsscenen och åter riktat intresset på det populära folkstycket "Gamla Heidelberg". Denna gång är det en ung stockholmsdam, fröken Alice Sandels, som debuterar i rollen hos Einar Fröbergs sällskap i Uppsala och enligt platskritiken vunnit erkännande för ett "frigjort käckt spel och god repliksägning". Det gynnsamma resultatet var så mycket anmärkningsvärdare som debutanten utförde rollen efter endast en timmes repetition.

Fröken S., som är dotter af fru Ellen Sandels, Damernas Musikblads kända utgifvarinna, har studerat för fru Fahlman och fröken Signe Hebbe, hvilka båda fasta stora förhoppningar vid sin unga elev. Hon har nu framtiden på sig för att infria dem.

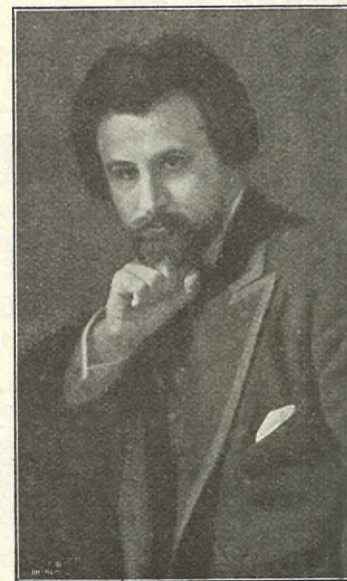
*

Brunkebergsteatern, den välskötta biografscenen vid Brunkebergstorg, har nu senast visat en film, som i aktualitet och intresse inte lämnat något öfrigt att önska, nämligen Gustaf Frödings begrafning. Serien börjar med liktågets affärd från Gröndal och slutar med en bild från den blomsterhöljda grafkullen på Uppsala kyrkogård. Stockholmarens får där en med stor åskådlighet gifven rekapitulation af några af den märkliga sorgeshögtidens viktigare moment.

För öfrigt kan påpekas den intressanta uppvisningen af tyska pansarflottans öfningar, en vandring genom München, den charmanta framställningen af en blomsterodling m. m. m. m.

Familjer och ensammännskor, gamla och unga af alla bildningsgrader, kunna icke använda en kvällsstund angenämare än genom att aflägga ett besök i Brunkebergsteatern, som undantagslöst bjuder sin publik estetiskt tilltalande och sinnet roande program.

ARIEL.

Den spanske violinisten Joan Manén.

Wettergren's
KAPPOR
&
KOSTYMER

BÄSTA SNITT.
OMSÖRSFULASTE ARBETE.
PRIMA TYGER & TILBEHÖR
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET

Patent. **Hafregryn** och **Hafremjöl**

Gyllenhammar

Känner ni trötthet, behöver ni krafter, åt hvarje frukost **GYLLENHAMMARS** pat. **Hafregryn** och **Hafremjöl** — tröttheten försvinner. Tillverkas under läkares kontroll.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FOR
VECKAN 26 FEBR.—4 MARS 1911.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; kalfångor med madeirasås och brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med Minas kaffekaka. Middag: Klar buljong med oststänger; hammelsadel med potatiskroketter; apelsinkräm i korgar med mandelberg.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; pannstek säll med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalfkyckling med potatis; krusbärskompott med gräde.

TISDAG. (Fettisdag.) Frukost: Smörgåsbord; ägg; fattiga riddare med sylt; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fläskkottletter med gräddsås och potatis; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall hammelsadel (rester från söndag) med potatissalad; mjölk; kaffe eller

Vid köp af kaffe bör Ni begära

**SULTAN-
KAFFE,**

som är af öfverlägsen
arom och styrka.

Joh. Lundström & Co A.-B.
KUNGL. HOFLEVERANTÖR.

PRIMA ANTHRACIT
HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETER

RIKS. { 4 27 22 20 20 12 74 47	Skeppsbron 18 Strandvägen 17 Norr Mälarstrand 22 Söder Mälarstrand	22 88 60 19 61 98 30 60
--	---	----------------------------------

ALLM.

följande sätt. Apelsinerna tvättas, torkas och skalerna afriivas mot sockret. Äggulorna och gräddmjölken vispas tillsammans i en kastrull tillika med sockret och den väl silade apelsinsaften. Blandningen får sjuda under kraftig vispning. Kastrullen aflyftes och vispningen fortsättes tills krämen afsvanar, då sherry, den fint stötta citronsyran och den till hårdt skum slagna grädden tillsätts. Sist nedröres försiktigt det sköljda och i 2 msk. hett vatten upplösta gelatinet. Korgarna fyllas med krämen och ställas på svalt ställe, så att krämen stelnar.

De garneras sedan med vispad gräde och serveras med mandelberg.

Resten af krämen upphålles i geléskål.

Fläskkottletter med gräddsås (f. 6 pers.). 9 stora fläskkottletter, 1 liten msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 2 ägg, 1 kkp. fint stötta skorpor.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 5 dcl. tunn gräde.

Beredning: Kottletterna tvättas med en duk, doppad i hett vatten, bultas lätt på båda sidor samt putsas väl. De beströs med kryddorna och doppas i de uppvispade äggen samt vändas i de stötta skorpor. De brynas därefter i smöret, i en tackjärnspanna, nedläggs i en järnkastrull; pannan urvispas med grädden och såsen hälls öfver kottletterna. De få sedan färdigsteka med lock omkr. 10 min. De uppläggas på varmt serveringsfat, garneras med persilja och såsen hälls öfver.

Semlor (f. 12 pers.). 1/2 lit. oskummad mjölk, 1 kg. hvetemjöl, 1/2 hg. pressjäst, 2 hg. smör, 1 1/2 kkp. strösocker, 1 ägg, 20 gr. sötmandel, 5 bittermandlar.

Beredning: Mjölken ljummas och jästen utröres med 1 tsk. socker och 1 kkp. af mjölken, 750 gr. af mjölet slås i ett djupt fat och den ljumma mjölken tillsättes litet i sänder, under flitig rörning, jästen nedröres och degen arbetas tills den blir smidig och blank, då den sättes att jäsa till sin dubbla storlek. Smöret och sockret röras tills det blir hvitt och inarbetas i den uppjästa degen, jämte det vispade ägget och den skällade samt rifna mandeln. Mera mjöl tillsättes, om så behöves, och degen får åter jäsa till sin dubbla storlek. Den arbetas därefter på bakbordet och delas i 16 delar, af hvilka bakas semlor, som läggas på väl rengjord och smorda plåtar. De semlorna äro väl uppjästa, gräddas de i god ugnsvärme och fyllas med mandelmassa, när de äro fullkomligt kalla.

Vegetariansk morotspuré (f. 6 pers.). 1 kg. morötter, 2 1/2 lit. vatten, 1 liten chalottenlök, 1 hg. smör, 2 msk. mjöl, salt, hvitpeppar, 1 ägg, 1 dcl. tjock gräde, 1 dcl. risgryn, vatten, salt.

Beredning: Morötterna skrapas, sköljas och förvällas. De rifvas därefter och få koka i 2 1/2 lit. vatten med den rensade och i skivfor skurna löken omkr. 2 tim. Massan passeras. Halften af smöret fräses med mjölet, morotspurén påspädes litet i sänder och soppan får koka 10 min. hvarefter den afsmakas. Resten af smöret tillsättes och soppan omröres noga. Ägget och grädden vispas i soppskålen och soppan tillslås under kraftig vispning. Risgrönen skällas och påsätts i saltadt, kokande vatten och få koka, tills de äro mjuka, då de upphållas i durkslag, öfverspolas med varmt vatten och få afrinna samt uppläggas på karott och serveras till soppan.

Apelsinkräm i korgar (f. 6 pers.). 9 apelsiner.

Krä m: Skallet och saften af 2 apelsiner, 150 gr. krossocker, 4 äggulor, 1 dcl. gräddmjölk, 1 msk. sherry, 3 gr. citronsyra, 4 dcl. tjock gräde, 6 blad gelatin, 2 msk. hett vatten.

Beredning: Stora, vackra apelsiner tvättas väl och torkas. På två tredjedelar af apelsinen tages skalet bort med undantag af 1 cm. bred remsa, som får bilda grepe. Frukttöppet tages ur väl med en silfversked och korgens kanter samt grepen klippas i vackra uddar. Korgarna läggas i kallt vatten 1/2 tim., få afrinna och fyllas med apelsinkräm, som beredes på

Ederf utseende är mycket beroende af tänderna. Dessa konserveras fullständigt vid bruk af

Oxygenol-Munvatten.

Detta verkar mekaniskt renande och antiseptiskt samt borttager absolut elak lukt.

Herrar Annonörer

torde beakta, att de genom "IDUN" träffa hela den stora burgna och köpstarka publiken öfver hela landet och främst de vid alla uppköp allena-rådande **husmödrarna**. Att Idun står oberörd af konkurrensen mellan öfriga illustre-rade veckotidningar ha vi nu fått ett nytt bevis på i den betydande ökning vår upplaga i år uppnått.

Offertter lämnas och förfrågningar besvaras omgående af
IDUNS ANNONSKONTOR.

Biff af kalflever (f. 6 pers.). 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 tsk. ingefära, 1 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. finstött mejram (1 rödlök, 1 msk. flottyr).

Till stekning: 3 msk. smör.

Sås: 1 rödlök, 1 msk. smör, 1 1/2 msk. mjöl, 4 dcl. buljong eller vatten, 1 tsk. soja.

Beredning: Lefvern lägges i kallt vatten omkr. 1 tim., torkas med en köthandduk och hinnan aftages. Den skäres därefter i 1 cm. tjocka skivfor, som beströs med salt och peppar, och vändas i hvetemjöl. Smöret brynes, bifarna illäggas och få steka vackert bruna på båda sidor, hvarefter de uppläggas på varmt fat. Löken skalas, skäres i fina tärningar, brynes i smöret och sammanfräses med mjölet. Buljongen tillsättes litet i sänder under flitig rörning och såsen får koka 10 min. Den afsmakas med soja och hälls öfver bifarna, som serveras med potatis.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 8.
HURU BILDA ÅRTALET 1911?

270	283	252	
253			
	273		
			293
294	263		276

De fyratio tomma rutorna i kvadraten skola fyllas med talen 249—297 på så sätt, att vare sig man adderar

är lättlöslig, steriliserbar, fullkomligt ren ägghvita, framställd ur mjölk. För mödrar ett verksamt och osvikligt medel vid mjölkbrist. Säljes öfverallt.

En gros: Kronans Droghandel, Göteborg.

KÖP Schweizer Foulard-Siden!

Begär prof på våra nyheter för våren och sommaren till klädningar och blusar: **Foulards, Voile, Crêpe de Chine, Chinés cachemire, Eolienne, Mousseline** 120 cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och kulört, äfvensom **broderade blusar och klädningar i batist, ylle, lärft och siden.**

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger **direkt till privatpersoner, porto- och tullfritt till bostaden.**

Schweizer & Co, Luzern S 4 (Schweiz)

Sidentygs-Export — Kungl. Hoflev.

Starkt aptitgivande, gifver Vasens (f. d. Nordstjernans) »Ferrol» de bästa resultat vid b'odbrist och allmän svaghet. »Ferrol» är ett Järn-caseinpeptonat som med lätthet upptages i blodet. På alla apotek till 2 kr. fl.

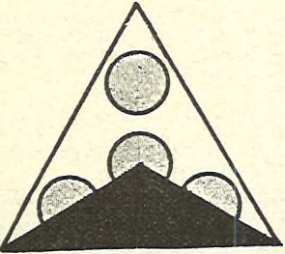
siffrorna i hvarje rutrad vägrätt, lodrätt eller i de båda huvuddiagonallerna, talet 1911 erhålles.

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 12 mars 1911. A kuvertet bör angivas: Priståfling n:r 8.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:sta pris: en silverbägare eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÅFLING N:R 4. DE TRE TRIANGLARNA.

Hvar och en af trianglarna urklippas enligt nedanstående teckning.

Vid den företagna granskningen af insända lösningar ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa priserna: Första priset: Fröken Ruth von Mentzer, Jönköping. Andra priset: Fr. Berta Sandén, Uddevalla.

TIDSFÖRDRIF.

TVÅ STÄDER.

Bar. Sol. Hane. Runa. Fel. Bytta. Syra. Från hvar och ett af ofvanstående 7 ord skall en bokstaf utbytas mot en

annan sådan, så att lika många nya ord erhållas.

Är den rätta lösningen funnen, bilda de borttagna bokstäfverna namnet på en svensk stad och ersättningsbokstäfverna namnet på en annan sådan. Farbror Knut.

FYRKANT.

	1	2	3	4	5
1	a	a	a	a	e
2	e	e	e	k	m
3	m	n	n	n	o
4	o	o	o	r	r
5	r	r	t	t	t

Ordna bokstäfverna till lika ord i de hvarandra motsvarande våg- och lodräta raderna: 1) har svans, 2) äro tyngande, 3) kurort, 4) en af mio systrar, 5) i dåligt kött. Harry.

ARITMOREM.

- 6, 2 8 = bör finnas på hvarje byggnad.
- 8, 4, 1, 5 = dryckeskärl.
- 1, 7, 8 = hvasst.
- 8, 2, 10, 9, 3 = skjutvapen.
- 6, 4, 1, 5 = på trädet.
- 6, 7, 8 = djur.
- 8, 2, 3, 7, 10 = djur.
- 8, 10, 7, 1, 1, 2 = någonting hopbundet.
- 1, 9, 10, 6, 2, 8 = ett slags vin.
- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 = förlustseställe.

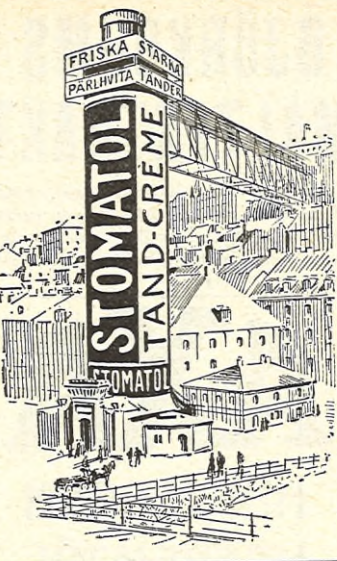
Kurt.

EN LITEN HISTORIA I TRE CHARADER.

1. En liten flicka stod så snäll Från morgon tidigt intill kväll På just det andra vid det första, Som dock var tung och bland de största, Att draga upp och slå igen. Men hon blef stor och stod ej se'n Som en det hela — gissa den!

2. Där kom en gosse, stark och hög Liksom det första: Hednaguden. Han till den lilla flickan smög, Ty hoppets dröm är ej förbjuden. Var hennes hjärta hårdt? Ack nej! Utaf det andra var det ej. »Det hela,» sad' han, »är mitt namn Och lugnt vi mot vår framtid blicka Och vill du ha mig, snälla flicka, Så skyddas du uti min famn.»

3. Men flickans kind, så mjäll och rund, Det första blef vid dessa orden. Det andra sade hon på stund.

Till den hon kärast höll på jorden. »Tack! Evtigt tack! men hör nu på! Det skall nog präktigt för oss gå. Jag nyss har köpt en fläck i skogen, Där skall vår lilla stuga stå, Vår sällhet och vår råg bli mogen Uppå vår hela, midt i skogen.» A. E.

KONSONANTUTBYTNINGSÅTA.

Ganska förödande är det med h, Finnes med n uppå finger och tå. Viftar med t efter bromsar och mygg, Är sist med v liten åkomma stygg. Hux Flux.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 7. ANAGRAMMET: Spira, Paris, rispa, ripas, sirap, pris. DIAMANTGÅTAN: 1) p, 2) kaf, 3) örnar, 4) kransar, 5) pannkakor, 6) fasaner, 7) Bakel, 8) ror, 9) r. FYRKANTEN: 1) komēt, 2) onera, 3) Meran, 4) Erato, 5) tanor. LÄNGGÅTAN: Kastanjetter: kas, kast, kastanj, jet, ett etter. DEN FELANDE LÄNKEN: Taberg: fas-t-rar, kan-a-ler, råg-b-röd, Ter-e-sia, mor-r-hår, gul-g-rön.

SVAR

(Forts.) N:r 39. Ha ni 10,000 kr så är detta ju utmärkt. Sätt dem genast i banken. Låt aldrig narra er att placera dem här eller där, fast det kanske bjudes hög ränta. Blif i er egen stad. En art af verksamhet, som jag sett med god framgång bedrivas, är kaffehandel, där det handlas med enbart kaffe och där en stor arbetande kaffekvarn står i fönstret. Där fås små rabattlappar och när där köpts för några kronor kan varor fås. Kaffet springer fort upp i ett hushåll. Har man köpt kaffe för 10 kr. tar man en sak för 1 kr. För att få en sådan affär till stånd kan man göra på två sätt, som praktiserats af två personer, som jag känner. Den ena som var affärsvan köpte

Det är obestridlig fördel

att i samma lokal höra tonskillnad bland största lager svenska och utl. Pianon, Flyglar, Orglar, Auto-pianon från kungl. hoff. Billberg, Lundholm, John Pettersson, Engström, Baumgardt, Ibach m. fl. hos Dahlströms Orgel- & Pianomagasin, Drottninggatan 68 Stockholm. Priskurant sändes franko.

själf allt. Den andra, som var mindre säker, lämnade en viss summa till den köpman i en annan stad, en större, som skulle leverera kaffet. Han ordnade om allt, köpte kaffemalningsmaskinen, samt alla rabattsakerna. Hon som skulle ha affären hade blott att hyra lägenhet, samt beställa eller köpa nödig butiksinredning, en disk, en hylla för sakerna etc. Ja, så är mitt förslag. Ebon. Uppgif eders adr. eller fråga »Pensionerads», Stockholmstidningens kontor, St. Nygatan, Stockholm, får ni anvisning på en plats som passar er. Uppgif adress och vi skola sända eder de öfriga inkomna svaren Red. af Idun. N:r 40. Se svaret n:r 31.

Margit. — A bjudningar i hem eller restauranter, där servetten ej kommer till användning mer än en gång, lägger man den ovikt från sig. Är man gäst i familj, där besöket utsträcker till längre tid, vikes servetten ordentligt samman, då den otvivelaktigt får göra bruk flera gånger. Uttrycket »väl bekommet» anses nog mest just. Att tacka med några hjärtliga, förbindliga ord för en visit skadar nog ej, tvärt om. »Anemone hepatica».

N:r 41. En alldeles utmärkt läskedryck är den s. k. lemon squash, hvilken serveras så, att gästerna få själfva laga till den, sedan ingredienserna, citroner, socker och vichyvatten samt dessutom erforderligt antal citronpressar framsatts. Margit.

N:r 42. Barnmorskur utbildas numera endast i Stockholm och Göteborg. Inträdesfordringar äro en ålder af mellan 21 och 30 år, synnerligen god folkskolebildning samt vissa fordringar i afseende på kroppskonstitution och hälsotillstånd. Öfver kunskaperna skall företes betyg, utfärdat af ord. folkskollärare, attesterat af skolrådets ordf. Ansökan, åtföljd af vissa betyg och enligt särskildt formulär (som kan erhållas från Medicinalstyrelsen; finnes äfven infört i Svenska skolor och utbildningsanstalter, pris 1:25, rekv. från O. W. Hjartstätt, Kristinehamn) skall insändas till kungl. maj:ts befallningshafvande i det län, där sökanden är bosatt före juni eller dec. utgång. Margit.

N:r 43. Den bästa besprutningsvätskan mot frostfjärilen beredes af 50 gr. kejsargrönt, 150 gr. nyöränd och nysläckt kalk och 100 liter vatten, hvilken sprutas öfver hela träden medelst en vanlig assuransspruta, tills det börjar droppa från bladen. Besprutningen bör helst ske vid mullen (ej regnig) väderlek och företagas 3 gånger: första gången då löfknopparna

För Damerna.

Genom ständig användning för hvarje dag af **Crème Simon** och **Crème Simon Tvål** kunna damerna fullt bevara sin ungdoms och skönhets behag. Lämpliga till bruk under alla årstider och i alla klimat göra dessa två utomordentliga toalettmiddel huden mild och behaglig och gifva den en smidighet, en sammetslenhet utan all jämförelse på samma gång som de utveckla en angenäm parfymdoft.

börja spricka ut, andra då blombladen börja falla af och tredje 10 dagar därefter. Margit. — Jag vill tillråda »Villaägare» att skriva till redaktören för tidningen »Trädgården», decent Th. Wulff, Birger Jarlgatan 25, Stockholm. Af honom får ni säkert ett tillförlitligt recept för de besvärliga frostfjärilarna. Och så hoppas jag på samma gång få skaffa »Trädgården» en ny prenumerant. Tidningen kostar för helt år 4 kr. och är en underhållande och lärorik lektyr för alla trädgårds- och blomsterälskare. Ut kommer med fyra nummer i månaden Anna II—m.

— Se Rudolf Abelins bok »Den mindre trädgården», en bok för tappan och torpet, Stockholm, C. E. Fritzes k. hofbokhandel, fjärde upplagan, med 17 planscher och illustrationer. A sid. 69—74 står utförligt om trädens besprutning. För långt att här återgifva. Ebon.

N:r 44. Vänd eder till föreningens för Konsthandverk sekreterare boktryckaren Hugo Lagerström, Stockholm. X.

N:r 45. Någon särskild skola för utbildning af tidningsreferenter finnes icke i vårt land. För att kunna referera skickligt fordras utom skicklighet i stenografi (man bör kunna

Broderade Klädningar
med äkta Schweizer-Broderi.
Broderade klädningar i Batist, Voile, Linne, Shantung, Pongée, Tyll, Chiffon, Crêpe de Chine fr. **Kr. 12:50.**
Broderade blusar i Batist, Nansouc, Linne, Ylle, Chachemire, Japonais, Crêpe de Chine fr. **Kr. 6:—.**
Tull- och portofritt till Eder bostad. Begär prof och modebilder.
Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz), Broderi- och Sidentygs-Export.

Vi odol
TAND - CRÈME
ÄRO MUNVATTEN
ÖUMBÄRLIGA TOILETTE-TVÅL
PÅ TOILETTEBORDET
Orsaken till dessa preparaters enastående framgång ligger i dess öfverlägsna kvalitet.
TILLVERKARE:
TVÅL & PARFYMFABR. VIOLA GÖTEBORG

KAMIN N:o 35, för koleldning aut. förbränning
Helt af sten
Fullt jämförlig med kake'ugnsvärme.
I hög grad bränslebesparande.
Begär katalog och prospekt.
HANDÖLS TÄLJSTENS & VATTENKR. A.-B.
Kontor o. lager: **BIRGERJARLSG. 33 - STOCKHOLM.**

Att få billigt Kaffe
i dessa dyra tider är en konst, men lyckas om man tager 1/3 vanligt kaffe och 2/3 "KATHREINERS MALT-KAFFE" samt noga följer kokanvisningen som står på hvarje påse. Ni erhåller då en dryck som är välsmakande och ej mer än hälften så dyr som vanligt kaffe. —

På tal om blomstergödnings Koro

skriver en trädgårdsmästare bl. a.: "Koro såsom jämförelsevis ny, har nog en tämligen svår konkurrens att utstå med de mera i marknaden inarbetade gödningsämnen exempelvis — — — men jag tror dock att Koro skall få lika stor användning blott den blir tillräckligt känd. — — — är populär och det borde äfven Koro bli, ty att den har goda egenskaper, såg jag föregående år, då jag använde den för Glaxinia och med utmärkt resultat.
Efterfråga Koro i närmaste blomster- eller kemikaliehandel. Finnes detta gödningsämne ej på lager, och vill vederbörande ej skaffa detsamma, sänd då 50 öre i frim. till Tekn. Fabr. Savona i Hudiksvall, så erhålles omg. en profburk.

"Mor och jag är båda uppfödda med Mellins Food."

Annonsera i Idun!

BJÖRKBOMS MALTEXTRAKT

välsmakande och hållbart, analyseradt af herrar prof. A. Almén och greve Carl Th. Mörner, hvilka beteckna detsamma såsom ett i alla afseenden förstklassigt fabrikat.

AXA HAFREGRYN HAFREMJÖL

Det bästa för barnen om de skola blifva friska och starka.

AXA Hafregryn i paketer koka på 2 1/2 å 3 minuter efter det gröten kommit i kok. 45 öre för 1/2 kg., 25 öre för 1/4 kg. paket.

MARIEBERGSBORD.

Bord med hel skifva, helst i flera färger, önskas köpa. Svar med prisuppgift och beskrifning torde sändas under adress "Mariebergbord", Nordiska Annonbyrå, Göteborg.

följa en ej allt för snabb talare) en viss allmänbildning, särskild i sociala och politiska ämnen. Arbetet är emellertid ej synnerligen bra betalt. För att vinna anställning vid tidning fördras, att ha något intyg från någon tidningsredaktion, hvilket ni bör kunna få, om ni erbjuder eder att gratis referera några föredrag, sammantraden eller dylikt åt någon tidning. Margit.

Nr 46. Risgrynspudding: Kallnad risgrynsgröt med 1 ägg, smör och socker efter smak. Finskuren mandel höjer smaken. Hälles i en med smör smord form. Insättes i tämligen varm ugn. Serveras med saftsås.

Sago pudding: 100 gr. sagogryn kokas med litet citronskal i mjölk till en tjock gröt. Medan den är varm nedröres 75 gr. smör, 2 äggulor, 75 gr. rifvebröd, 1 kpk. grädde och sist hvitorna slagna till skum. Socker efter smak. Vanilj, mandel eller annan krydda efter smak.

Korngrynspudding: 1/3 liter korngryn, 1 lit. 2 dcl. mjölk, 3 msk. socker, litet ingefära och kryddpeppar samt salt tillsättes. Hälles i smord form. Insättes i ugn i ungefär 1 3/4 eller 2 tim. Serveras med sylt. Korinter eller russin förbättrar smaken. Olga.

Korrikaka. En kpk korngryn kokas 3 tim. i vatten och mjölk, slås upp att kallna. En bit oxlever samt litet späck males 2 gånger och blandas i grynen. En stor hand russin, 2 msk. sirup, peppar och salt (litet mejram), 1 ägg. Ätes nygräddad eller uppstekt. Serveras med lingon. Smäländska.

Nr 47. Ehuru jag ej är i samma ställning som ni, tror jag mig dock om, att kunna besvara eder fråga, emedan jag sett, hört och reflekterat mycket, sett olika styfmodrar och iakttagit deras förhållanden vis å vis sina styfbarn. Att endast tillvalla sig makt öfver dem och anse att huvudsaken är att man blir åtydd och har respekt med sig är orätt. Huvudsaken är att så mycket som möjligt söka ersätta deras bortgångna moder i ömhet, omtanke, öfverseende och förstelse — söka vinna deras hjärtan — Den som ämnar ingå äktenskap med en änking som har barn, bör tänka sig mycket väl för — rannsaka sig själf, ty det är ett mycket stort ansvar att blifva styfmoder. I ett hem där mannen mist sin maka och lefvat väl tillsammans med henne är ett obekräftigt stort tomrum att fylla. Saknaden af en älskad moder är ett öppet sår, som aldrig läkes hos ett barn som minnes henne fullt och klart. Det höfves styfmodern att lägga balsam på det såret. Är maken en god och rättänkande man, värderar han dubbelt den kvinna som han tagit till sin andra hustru, om hon blir en god och kärleksfull andra moder. — Vet ni med eder att ha öfprat all den ömhet och kärlek på eder styfdotter, som ni varit mäktig, och hon likväl är omöjlig att komma öfverens med, så bed eder man, att han inackorderar henne hos släktingar eller hos någon verkligt god och ömhjärtad kvinna som kanske bättre kan förstå och komma öfverens med henne. Anemone.

Nr 48. För inträde vid anstalt för utbildning af skolkökslärafrinnor fordras i allmänhet flickskolebildning eller genomgången folkhögskolekurs. Personer med vana vid husliga göromål ha företräde. Kursen räcker vanligen 3 terminer, hvarefter afgångsbetyg erhålles. Följande utbildningsanstalter finnas enligt Hjärtstads Svenska skolor etc.: Fackskolan i Uppsala, lärarinnekurserna i huslig ekonomi vid Ateum och vid Högre lärarinneseminariet i Stockholm, Skolköksseminariet i Göteborg, Fredrika Bremer-Förbundets landthushållningsskola i Rimforsa och Rodenstamska skolan i Hudiksvall. Margit.

Nr 49. Ert onöda är inte lätt att bota, men kan det icke i någon mån bero på dålig matsmältning Jag har samma obehag vintertiden, men brukar undvika kaffe, té, alkoholhaltiga drycker, hetsande maträtter och lever hygieniskt, detta brukar alltid hjälpa. Olga.

Har man förkyllt näsan bör man ej experimentera själf utan hänvända sig till hudläkare. Skicklig massös vet måhända också råd. Akta näsan för upprepade förkyllning Undvik alla för heta drycker. Försök tvätta näsan med en stark dekott, så het som möjligt, på salvia, 100 gr. på en liter vatten. »Anemone hepatica».

Tvätta näsan i karbolvatten och bstryk den därefter med lanolinkräm några gånger dagligen och om tre veckor behöfver prenumerant ej längre sörja öfver sin röda näsa. Estet.

Att vårda kroppen utvändigt genom flitiga bad, gymnastik, massage o. d. är mycket nyttigt och hälsosamt, men man bör då samtidigt vårda den invändigt. Betänk huru viktigt det är hvad man förtär t. ex. strax på morgonen. Intet kan då jämföras med Laurenti Komet Cacao, den är mycket hälsosam, lättsmält och ytterst delikat. Kostar endast 45 öre pr hektopak.

Nr 50. Akta er att färga håret, kan vara ganska riskabelt. Använd »Royal Windsor». Det är det bästa medel som finnes mot hår som grånar. Det återfår sin naturliga färg, blir tjockt och kraftigt. Bränn aldrig håret. Axli.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

C. F. K. Lämpar sig ej för Idun. H. Er. Hyllningen för den bortgångne skalden är nog välmot, men det behöfves mera än så.

Barbro. Omöjligt. C. P. S. Dito. Maj Kjellner. Alltför litet originellt.

Kismet. Sammalunda. Agnita. Edra skildringar ha helt visst sitt värde ehuru de äro allt för vidlyftiga för att Idun skulle kunna bestå bestå för dem. Att annonsera om säljandet af dem skulle säkert vara fullständigt lönlöst och vi afråda er. Men om ni så önskar kunna vi sända dem till någon förläggare. Wele. Dikten torde ni signera med edert namn.

N. N. Historien synes oss mycket osannolik och svarar ingalunda mot våra erfarenheter.

Prenumerant. Uppkok på dåliga följetongsromaner. Tres faciunt collegium. Som lätt inses är det nu för sent att göra någon ändring i det en gång fastställda programmet.

Rysk målarinna. En sådan ägde rum för ett par år tillbaka. R. L. Mycket naivt och barnsligt i formen.

Valeria. Det vanliga versmakeriet. Gudrun. Skapligt nog — men vi ha öfverfullt af vers, så på oss får ni ej räknas.

Sjuttonåring. Kan ej användas. Karl Gustaf. Kanske kan den vid tillfälle få plats i ungdomstidningen.

K-n S-n. Ni uppmnas vänligen att genast insända edert fullständiga namn jämte porträtt till redaktionen med anledning af att eder artikel erhållit priset.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»K. A.», Kalmar, 2:50 pr gång. Livid i postanvisning.

IDUNS KOKBOK

I nära ett decennium har nu fröken **Elisabeth Östman**, den välkända föreståndarinnan för husmoderskolan i huvudstaden, redigerat de dagliga matsedlarna i tidningen Idun. Hon har gjort detta på ett sätt som förskaffat henne alla husmödrars varmaste tacksamhet och orubbliga tillit. Otaliga ha också de påstötningar varit som under årens lopp sökt förmå författarinnan att bearbeta och utfylla sitt material **till en fullt tidsemlig och allsidig kokbok**, och då nu förlaget i samråd med Iduns redaktion utsänder första häftet av

IDUNS KOKBOK

kan det därför med allt fog sägas ske "på allmän begäran".

IDUNS KOKBOK kommer att avhandla såväl matlagning i vanlig bemärkelse som bakning och konservering av kött, fisk, frukt, grönsaker och svamp, karamell- och konfektkokning, beredning av drycker och charkuterivaror, förskärning, servering, borddukning och servettbrytning. Den skall i främsta rummet vara en uppslags- och handledningsbok för **det svenska borgerliga hemmet**, men skall naturligtvis vid sidan av den billiga och goda husmanuskosten icke försumma det finare bordet för fästligt bruk. Alla i boken meddelade recept, vilkas antal kommer att bli mellan 8 å 900 **äro praktiskt prövade** vid Elisabeth Östmans Husmoderskola. **Alla recept bliva överskådligt uppställda** med ingrediensernas vikt- eller rymdmängd noggrant angiven i början av varje beskrifning. **Även helt unga husmödrar med mindre erfarenhet och vana finna därigenom en säker handledning.**

En absolut nyhet för IDUNS KOKBOK är den avdelning för Frukosträtter, som utgör des första del.

IDUNS KOKBOK blir rikt och omsorgsfullt illustrerad med icke mindre än 12 inhäftade färgtrycksplanscher, med avbildningar av köttstycken, fåglar, fiskar, svampar samt grönsaker, utförda efter naturen av K. Vetenskapsakademiens tecknare, artisten A. Ekblom, jämte fyra vackra och instruktiva styckningsplanscher efter fotografier, tagna direkt efter naturen.

IDUNS KOKBOK utkommer i

15 häften à 30 öre,

varje häfte, innehållande 32 sidor text jämte ett bilags-

Redaktionen av Idun, Stockholm.

Kommissionärer antagas på alla platser där bokhandel ej finnes.

Begär provhäfte från närmaste bokhandel eller Aktiebol. Ljus, Stockholm.

Aktiebolaget Ljus, Stockholm.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Rikhaltiga variationer. Begär pris. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Beridarebangatan 27, STOCKHOLM.

Talrika anmälningar

ingå om engagement för skickliga stenografer och maskinskrifvare. Fullständig och praktisk utbildning erhålles å **Stenografbyrån** (Sveriges Centralinstitut för stenografi och maskinskrifning) hvarför

Alla platsökande hos oss utexaminerade kostnadsfritt genom institutet hafva erhållit förmåliga engagement.

Begär prospekt. Regeringsgatan 31, Stockholm.

Säsongens parfym, den förtjusande **Crab-Apple Blossoms.** (Vildäppleblomman)

Generalagent **Hj. Olån, Stockholm.**

7 rums villa

i Lidingö villastad med alla moderna bekvämligheter säljes billigt. Vidare meddelar Ingeniör Erik Anderson, Lidingö Villastad. Rikt. 60. A. T. 100.

Nyft elektr. batteri.

Räcker 200 timmar, pr st. Mk. 8.50. Prospekt gratis. Alfred Luschen, Accumulatorfabriken, Dresden 23/368.

PLATSSÖKANDE

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKOTERSKOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen, Regeringsgatan 113, ing. E. Expeditionstid kl. 1—3 e. m. Rikstel. 4047. Personlig inställelse. Betyg böra medhafvas.

FLICKA med utpräglat ordnings-sinne, fullkomligt van att sköta prick-maskin, helst troende, får plats nu eller framdeles. Svar med foto., Alm-gren & Carlsons tapiseriaffär, Örebro. **KVINNLIG** sjukgymnast, skicklig, erhåller till hösten assistentplats. Fransk-talande företrädare. Betyg, ref. och foto. Sändas till fröken Lily Lindquist, 8 Rue d'Altkirch, Muhlhouse, Alsace.

EN anspråkslös bättre flicka, frisk, stark och pålitlig samt fullt kunnig i enklare matlagning, ej under 25 år, som är villig att i 4 personers hushåll åtaga sig alla en ensamjungfrus göromål erhåller den 1 nästa maj plats. Eget rum. Elektriskt ljus och vattenledning finnes. Endast fullt kompetent med föregående goda vittor torde an-måla sig. Svar åtföljt af foto. till »Kompetent», Iduns exp.

HUSHALLSVAN, bildad enkel flicka med god hälsa, 24 à 28 år gammal, kunnig i matlagning och husliga sysslor, äfven delvis i bakning och söm-nad, erhåller plats den 1 mars som husmoders verkliga hjälp. (Jungfru finnes.) Lön 200 à 250 kr. pr år efter duglighet. Rek. och betygsaf-skrifter, möjligen foto., torde insän-das till fru Maria Lundmark, Stor-gatan 12, Luleå.

ANSPRÅKSLÖS bättre flicka, ej allt för ung, önskas till hem på landet för att sköta tvänne barn i ålder 11—8 år. Sökanden bör vara barnkär, stadgad och omtänksam samt vara van vid läxläsning och äfven vara kom-petent att undervisa 8-åringen i de första grunderna. Svar med foto., ålder, lönepret. och rek. sändes snarast till »S. S.», Strömsnäs bruk p. r.

TVANNE enkla bättre flickor kunna få plats i fin familj i Stockholm som kokerska och husa. Betyg jämte foto. torde sändas till »Sevestern», Iduns exp. **EN** ung anspråkslös, barnkär bättre flicka erhåller plats i köpmansfamilj där tre minderåriga barn finnas. Den som är van vid sömnad har företräde. Svar med uppgift om ålder jämte foto. och löneanspråk till »Box 11», Uppsala.

PÅLITLIG och kunnig hushållerska eller hushållsfröken, kompetent att med köksas hjälp sköta ett större landt-hushåll erh. plats den 1 eller 24 april. Svar med rek. och lönepret. till »Herre-gård 1911», Norrköping p. r.

HUSHALLSVAN, bildad enkel flicka får plats som husmoders verkliga hjälp i liten familj i Stockholm. Jung-fru finnes ej. Svar med uppgift om löneanspråk etc. till »Ung fru 1911», Iduns exp.

I godt hem, egendom närheten af Öre-bro, får som sällskap och hjälp bildad, hushållsvan flicka, van vid landet, kun-nig i matlagning, bakning o. s. v. plats. Tvänne jungfrur finnas. Vid. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

GUVERNANT erhåller plats i familj att läsa läxor och spela med två gos-sar 4:de och 2:dra klass samt en flicka 1:sta förberedande elementar-läroverk samt på förmiddagen hjälpa fru med handarbete. Svar med löne-pret. till »Godt hem», Estilistuna p. r.

FÖR en snäll och enkel flicka finnes plats som barnfröken att sköta två små barn om resp. 4 och 6 år samt biträda inom hemmet förefallande göromål. Svar med foto., lönepret. samt ref. till »Officersfamilj 4», Karlskrona p. r.

PÅ egendom i närheten af Göteborg vid Göta älf, finnes god plats för en duglig kokerska från den 24 april i två personers hushåll. Husjungfru finnes. Svar till fru Ester Larsson, Thorskog, Lödöse.

FÖR en bildad flicka, kunnig i söm-nad och väfnad, finnes plats att sköta 3 barn (2—5 år) hos läkarefamilj på landet i Jämtland. Svar med foto., ref. och uppgift om löneanspråk till »1:sta mars», Iduns exp. f. v. b.

FÖR en flicka, kunnig i allt hvad till en modern höns-gård hörer, finnes plats nu genast att förestå större nyan-lagd sådan vid småländsk herregård. Svar med betyg etc. till Hornsborgs Gard, Hornsborg.

BÄTTRE barnkär flicka med vana vid mindre barns skötsel, erhåller god plats hos yngre familj i april. Svar till »Familjemedlem», Allm. Tidningskontoret, Falun.

VÄRDINNOR, sjuksköterskor, kontors-affärs-, sällskaps-, hushålls-, barnfrö-krar erh. goda platser. Norra Inack-Byrån, Malmskillnadsg. 27. Sthlm.

KVINNL. trädgårdsmästare önskas å pensionat vid Södertelje. Sökande bör vara frisk och stark samt kompetent att på egen hand sköta en trädgård. Hjälpt med de tyngsta sysslorna kan påräknas af gårdskar. Person som äfven vill åtaga sig svara för liten höns-gård har företräde. Lön 30 à 35 kr. i månaden och allt fritt. Svar med betygsafskrifter och gärna foto. till frk. A. Köhler, Post-, riks- och allm. telefonadr. Karlsvik, Södertelje. **LÄRARINNA** erhåller i höst plats med hög lön hos bruksägarefamilj i Bergs-lagen. Norra Inack-Byrån, Malmskil-nadsgatan 27, Sthlm.

En enkel flicka som vill åtaga sig en husjungfrus sysslor får plats den 24 april. Kunnig-het i sömnad önskvärd. Maria Molan-der, Alingsås.

Ensamjungfru får tjänst hos ogift läkare. Företräde har den som också har intresse och fallenhet för sjukvård. Svar till »Ogon-läkare», und. adr. S. Gumalii An-nonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Ensamjungfru, fullt kunnig i finare och enklare mat-lagning och van att förestå hushåll i finare hem å landet med allt hvad därtill hörer, såsom bakning, syltning, saftning o. d., erhåller förmånlig och angenäm plats hos medelålders unge-rerre å egendom i mellersta Sverige den 15 mars. Endast personer, som kunna förete verkligt goda rekom-tor, torde göra sig besvär. Lönen sättes i förhållande till de betyg, som den sökande äger. Svar torde insändas till märket »Duglig och pålitlig» under adr. S. Gumalii Annonbyrå, Sthlm f. v. b.

Husföreståndarinnan i liten familj i stad, medelålders och vid godt humör, sökes. Svar till »40-åring», Sv. Telegramb., Sthlm f. v. b.

20 à 25 års dam, gladlynt, musikalisk och som äger för-måga att sprida trefnad i ett hem, erhåller plats som sällskapsdam. Lön 25 kr. pr mån. Svar med noggranna uppgifter jämte foto. torde insändas under märket »Gladlynt 1911», Allm. tidningskont., Gust. Ad. torg, Sthlm.

För en ogift, fullt kunnig kokerska, som äfven skall förestå köksafdelning, finnes plats å Länslasarettet i Vä-nersborg att tillträda den 24 mästa april. Alder ej öfver 40 år. Lönevillkor: årlig lön 500 kronor, fri bostad, vedbränd, lyse och kost. Ansökningar, åtföljda af ålders-, frejd- och tjänstebetyg samt intyg om god hälsa, ingifvas till Lasarettsdirek-tionen i Vänersborg senast den 5 nästa mars.

LASARETTSDIREKTIONEN. **Skicklig kokerska** erhåller den 24 april plats å Saltsjö-baden i god familj med 12 pers. hushåll. Svar till »E.», Allm. Tidnings-kontoret, Gust. Ad. torg, Stockholm.

Enkel, barnkär flicka, pålitlig och ordentlig, kunnig i enkel matlagning och bakning, får plats att ensam sköta 4 pers. hushåll. Svar med betygsafskrifter eller rek., uppgift om ålder och löneanspråk till »Pålitlig», Göteborg 5.

Messföreståndarinnan. För Porjus kraftverksbyggnads in-genjörsmess i Porjus sökes medelålders bildad dam som föreståndarinnan. Messen som är fullt utrustad med in-ventarier och servis, kan ifrågasättas drifven antingen som hushåll med af-lönad föreståndarinnan eller som föreståndarinnans egen affär. Ansökningar med betyg och ref. samt lönepret. eller arrendeerbjudanden skola märkta »Mess-föreståndarinnan» vara inlämnade till un-dertecknad senast den 25 innevarande månad och skall sökande vara beredd att tillträda platsen senast den 24 instundande mars. Gellivare i febr. 1911. ARBETSCHEFEN.

Kvinnliga trädgårdselever. Två flickor emottagas såsom elever under sommaren hos Jenny Agrell, Bellevue, Köping.

Lärare- och Föreståndare-befattningen vid privata samskolan i Åhus köping sökes hos direktionsens ordförande, kyrkoherde F. G. Nordell, inom 30 dagar efter första kungörandet häraf i vederbörande tidning. Sökande bör hafva aflagt studentexamen eller an-ordledes ådagalagt sig innehafva er-forderliga insikter och färdigheter och förmåga att meddela undervisning uti de läro- och öfningsämnen, som före-komma i de tre första kurserna vid de allmänna läroverken samt förete vittor om ett mycket godt uppförande. Behörigen examierad lärare i n n n a må ock göra ansökan. Befattningen till-sättes med ömsesidigt rätt till 6 mån-aders uppsägning. Lönen utgår årligen för 38 veckors undervisning t. v. med 1,400 kronor i ett för allt och ut-betalas kvartalsvis. Tillträde sker den 15 nästa augusti. Undervisningsprof afläggas på kallelse. Åhus den 2 febr. 1911. DIREKTIONEN.

Föreståndarinnan sökes för Föreningen värmlands Hem-släöds försäljningsaffär i Karlstad. Till-träde den 1 nästa april. Kompetent person hänvändes sig snarast möjligt till föreningsens ordförande Kapten H. Nisbeth.

Å STORA SUNNERSTA pr Uppsala mottagas inackorderingar o. hushållselever. Ida von Hall.

HVILOHEMMET FORNEBO i natur-skön skogstrakt nära Alingsås vid sjö. Stilla och lugnt. Öppnas den 1 april. Inga bröst- eller sinnessjuka. Fröken Sara Lindblad, Västra Bodarne.

UNG bildad fru jämte 1 1/2 års barn önskar god inackordering i liflig vacker trakt ej för långt från Stockholm, där tillfälle gifves till angenämt um-gänge. Villig deltaga i hushålls- eller kontorsgöromål eller gifva språklektioner. Svar med pris och ref. till »Mor och dotter», Iduns exp.

UNGT anspråkslös flicka önskar till våren plats i mindre familj att som familjemedlem deltaga i förekommande husliga göromål. Lön önskvärd. Svar »20 år», Östersund p. r.

I prästgård eller annan bättre familj önskar en god bohusländska plats, som husmoders hjälp. Lön önskas. Svar till »Familjemedlem 22», Fjällbacka p. r.

UNG flicka, som efter studier i ut-landet behärskar franska och engelska språken, önskar plats som guvernant. Svar till »20 år», Iduns exp.

FLICKA som genomgått slöjd- och hushållskurs söker plats som hjälp i bättre familj. Helst i stad. Svar till »Landflicka», Iduns exp.

UNG fransyska önskar under kommande sommar vistas i god familj i Sthlm eller dess närhet för att undervisa i franska samt som sällskap. Bästa ref. och betyg från föregående platser. Be-näget svar emotes tacksamt under »Française», Allm. Tidningskont., Gust. Ad. torg, Sthlm.

ORDENTLIG och proper flicka väl kunnig i matlagning och inom hemmet förekommande göromål önskar plats 1 maj i barnlös fin familj som ensam-jungfru. Vid godt bemötande fästes särskildt afseende. Svar till »K. L.», Allm. Tidningskont., Gefle.

UNG anspråkslös bättre flicka önskar plats i en god och vänlig familj (helst i Sthlm) att vara fruns hjälp med alla inom ett hem förekommande göromål (utom tvätt och skurning). Betyg från föregående plats finnes. Svar till »Ordentlig Bohustös», Iduns exp.

BILDAD 18-årig flicka önskar plats att gå frun tillhanda. På lön fästes mindre afseende endast ett vänligt be-mötande kan påräknas. Svar till »Med-lem af familjen», Iduns exp.

UNG flicka önskar komma i god fam-ij på landet som hjälp och sällskap. Svar till »Familjemedlem H. V.», Iduns exp. f. v. b.

HUSHALLSVAN bildad, enkel flicka, söker plats i godt hem som hushålls-fröken eller husmoders hjälp där jung-fru finnes till gröfre göromål. Kunnig i matlagning, bakning o. s. v. Goda betyg. Svar »Villig-Arbeitsam», Sv. Tele-grambyrå, Stockholm.

UNG flicka, som genomgått 8 kl. läroverk samt kortare hushålls- och klädsömnadskurs önskar plats som hjälp och sällskap. Villig, barnkär, nå-got musikalisk. Svar till »20 år», Jön-köping p. r.

BÄTTRE anspråkslös flicka önskar till våren plats i mindre familj att som familjemedlem deltaga i förekommande husliga göromål. Lön önskvärd. Svar »20 år», Östersund p. r.

I prästgård eller annan bättre familj önskar en god bohusländska plats, som husmoders hjälp. Lön önskas. Svar till »Familjemedlem 22», Fjällbacka p. r.

UNG flicka, som efter studier i ut-landet behärskar franska och engelska språken, önskar plats som guvernant. Svar till »20 år», Iduns exp.

FLICKA som genomgått slöjd- och hushållskurs söker plats som hjälp i bättre familj. Helst i stad. Svar till »Landflicka», Iduns exp.

UNG fransyska önskar under kommande sommar vistas i god familj i Sthlm eller dess närhet för att undervisa i franska samt som sällskap. Bästa ref. och betyg från föregående platser. Be-näget svar emotes tacksamt under »Française», Allm. Tidningskont., Gust. Ad. torg, Sthlm.

ORDENTLIG och proper flicka väl kunnig i matlagning och inom hemmet förekommande göromål önskar plats 1 maj i barnlös fin familj som ensam-jungfru. Vid godt bemötande fästes särskildt afseende. Svar till »K. L.», Allm. Tidningskont., Gefle.

UNG anspråkslös bättre flicka önskar plats i en god och vänlig familj (helst i Sthlm) att vara fruns hjälp med alla inom ett hem förekommande göromål (utom tvätt och skurning). Betyg från föregående plats finnes. Svar till »Ordentlig Bohustös», Iduns exp.

BILDAD 18-årig flicka önskar plats att gå frun tillhanda. På lön fästes mindre afseende endast ett vänligt be-mötande kan påräknas. Svar till »Med-lem af familjen», Iduns exp.

UNG flicka önskar komma i god fam-ij på landet som hjälp och sällskap. Svar till »Familjemedlem H. V.», Iduns exp. f. v. b.

HUSHALLSVAN bildad, enkel flicka, söker plats i godt hem som hushålls-fröken eller husmoders hjälp där jung-fru finnes till gröfre göromål. Kunnig i matlagning, bakning o. s. v. Goda betyg. Svar »Villig-Arbeitsam», Sv. Tele-grambyrå, Stockholm.

UNG flicka af god familj, van vid alla inom ett hem förekom. göromål, kunnig i finare handarbete, väfnad och sömnad, önskar plats som husmoders sällskap och hjälp, där jungfru finnes. Svar till »Familjemedlem 23», Nor-diska Annonbyrå, Göteborg.

SOM vårdarinnan åt nervös eller an-nars sjuklig person önskar bättre flicka plats. Goda betyg af läkare från fler-årig plats. Svar med uppgift om löne-förmaner och fordringar till »Karin», Bögerup, Stockamöllan.

UNG flicka önskar plats hos äldre dam som sällskap och lektris. Svar inom 8 dagar till »H. E. P.», Kalmar p. r.

PLATS som undersköterska å sjukhem, sanatorium eller privatvård sökes af troende flicka som äger vana i sa-natorie-vård. Goda betyg finnes. Adr. Hilda Fransson, Järsjö, Kumla.

UNG, bildad flicka af god familj önskar plats i godt hem att vara hus-modern behjälplig eller om barn finnes läsa med dem. Kunnig i finare hand-arbeten samt genomgått en kurs i klädsömnad. Lön önskas. Svar till »Rosas», Hälisingborg p. r.

EXAM. kvinnlig sjukgymnast önskar plats i familj på landet, villig hjälpa till i hemmet. Svar till »Vänlig 20 år», Iduns exp. f. v. b.

UNG bildad svenska önskar plats som resällskap eller i familj. Sökanden har genomgått 8-kl. läroverk, är något musikalisk och hushållskunnig, talar tyska och engelska. Bästa ref. äfven från Tyskland och England. Svar till »Margreta», Iduns exp.

Själständigt plats önskas af medelålders, bildad, intelligen-t dam, med god insikt och vana att sköta ett stort hushålls ekonomi och praktiska göromål, såsom husmo-der vid pensionat, skola eller liknande, event. arrende af pensionat. Svar bedes till »Vårn 1911» und. adr. S. Gumalii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Kvinnlig gymnastikdirektör önskar plats nu genast. Svar till Post Box. 12. Örebro.

Bildad flicka som genomgått 8-kl. högre läroverk, önskar plats i familj att undervisa barn. Goda betyg och rek. Svar till »18 år», Ystads Annonbyrå, Ystad.

Å STORA SUNNERSTA pr Uppsala mottagas inackorderingar o. hushållselever. Ida von Hall.

HVILOHEMMET FORNEBO i natur-skön skogstrakt nära Alingsås vid sjö. Stilla och lugnt. Öppnas den 1 april. Inga bröst- eller sinnessjuka. Fröken Sara Lindblad, Västra Bodarne.

INACKORDERING kan erhållas å na-turskönt belägen egendom i Dalarne. Tillfälle för 2 flickor att deltaga i hushåll. Svar till fru Andersson, Wik, Korsnäs.

MEDELÅLDERS dam önskar snarast inackordering i trefligt hem, helst Värmland eller Dalarne. Svar till »H.», Iduns exp.

ÄNKEFRU i Stockholm önskar ung flicka som inackordering, eget, soligt rum, billigt pris. Svar till »Ömsesidig trefnad», under adr. S. Gumalii An-nonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Ulf:s Sjukhem, Järva, emottager nervsjuka. Hjärligt läge. God vård och godt kök. Moderata priser. Utmärkta kommunikationer. Allm. tel. Ulrikstal 11.

Dresden A. Nürnberger Familien-Pensionat för junge Mädchen. Beste schwedische Referenzen.

Gossar och flickor för hvilka — jämte landtvistelse — önskas elementarunderv. eller förbered. för realskolex., mottagas i goda hem vid Privata Realskolan, Kungsör. (Mycket goda ref.)

GRANINGE, nytt hvilo- och rekreationshem, öppnas den 1:sta nästa juni i meller-sta Värmlands vackraste trakt en km. från Molkom station. Högt och fritt beläget vid stranden af en vacker sjö erbjuder det den fullständigaste ro och hvila, utmärkta bäddar och godt bord. Läkare och apotek finnas på platsen. Hemmet är försedt med alla nyare bekvämligheter, såsom värme- och vattenledning, elektrisk belysning, varmt bad och strandbad, hvarjämte inne-hafvarinnan, som i många år innehaft och förestått ett värdenomeradt gymna-stikinstitut, meddelar gymnastik och massagebehandling. Hemmet som är öppet hela året om, mottager endast ett fåtal gäster (14 à 15 st.). Pens., beräknad efter månad, 6 à 7 kr. pr dag. Närmare meddelar Fru Laura Hä-kansson, född Palm, hvars adr. till 1:sta maj är Karlstad, därefter Molkom.

TVA friska och hurtiga flickor kunna erhålla undervisning i småbruks-, lada-gårds-, höns- och trädgårdsskötsel i bildad fam. på mindre landbruk ej långt från Örebro. Svar till »Landt-lif», Iduns exp. f. v. b.

Praktisk trädgårdsskötsel veringskurs börjar i april. Vidare genom Fru Frida Olsson, Norrgård, Kalmar.

Pensionat att öfvertaga af därför in-tresserad dam. Svar märkt »Ele-gant Pensionat», Iduns exp., Stockholm

För ärade brunngäster att hyra i villan *Vesta*, belägen vid ängslupsbrygga och fem minuters promenad från hälsobrunnen, 3 à 4 rum med stor veranda och härlig utsikt, kök och källare, vatten och ringledning. 2 rum och kök, äfven med veranda, samt enkelrum och dubletter, allt med bättre reserbäddar. Servis och kok-kerl finnes. Vacker trädgård. Carl Claesson, Villa Vesta, Ronneby.

Sjukhem på Östermalm för medicinska fall, gammalt och väl-känt, säljes inkl. inventarier för myc-ket billigt pris, om uppgörelse sker före 14 mars med *Tjäders Byrå*, Brunke-bergstorg 12, Stockholm.

Husmoderskola. Gammal distingerad herrgårdsbbyggnad å hafsbad, strax vid Göteborg, ut-arreras till *husmoderskola* och *kurgäspensionat* ått bildad energisk dam från nästa april, på ovanligt förmånliga villkor. 50 à 100 kurgäster erhållas till måltidspension för kr. 8 à 8.50 pr dag. *Husmoderskolan* kan för vintersäsongen, i mån af behof, erhålla ett *70-tal hotell-rum* för elever och pensionärer till *mycket låga priser*. Bliga lärarkraf-ter på platsen. Centraluppvärming, elektriskt ljus. Närmare genom kor-respondens med »Förmånligt anbud», Svenska Telegrambyråns Annonsafdelning, Göteborg.

Saltgurkor, extra fin inläggning, i tråkaggar på 3 kg 3 kr., 12 kg. 8 kr. Svenska Nypon i 5 och 10 kg. påsar à 1.75 kr. Åkta slungad Bihoning i burkar på 3 och 5 kg. à 1.60 kr. Bröderna Johanson, Delikatessaffär, Borås.

Fosterbarn. En liten frisk 13-årig flicka af bättre familj, hastigt beröfvad far och mor och saknande förutom föräldrarna äfven medel till sin fortsatta uppfostran, frägar undergifvet, om någon barn-lös, välsituerad köpmans- eller ämbets-mannafamilj skulle vilja hafva barn-härtigheten upptaga henne. Svar tack-samt till »18 år», under adr. S. Gu-malii Annonbyrå, Sthlm f. v. b.

Sångektioner gifvas af undertecknad, flerårig elev af hr v. Dulong i Berlin och fru Hofer här-städes. Anmälningstid: 11—12, 5—6. Tel. Ö. 8672. Grefvareg. 22 E, 2 1/2 tr. Moderata priser pr hel eller half timme. **Anna Apelgren.**

Kurs i Klädsömnad och Linnesömnad. **Lotten Dahlström.** **Hollandaregatan 6.** Tel. Br. 2 09. Prospekt på begäran.

Kläck kycklingar med patenteterade maskinen »Hönan» (för 20 ägg) med foster-torior! Ny konstruktion, Kläcksäker, lättskött! Sändes franko med alla tillbehör och bruks-anvisn. mot endast kr. 10.50. Uppgift postadress! Prospekt på begäran. **Importagenturen, Malmö 15.**

Nyhet för småbarnen

FINGERLEKAR för barnkaö mare, kindergarten och småskola, efter engelsk förebild af *Ellen* och *Maria Moberg*, föreståndarinnor för Fröbelinstitutet i Norrköping. Pris kr. 1.50. Rekvireras direkt från förlaget **Esping & Lundell, Norrköping.** Lager af alla slags materialier för kindergarten i skola och hem. Begär prisurkast.

Vill du som gammal ha' ditt hår kvar? **Använd Javal som ung!**

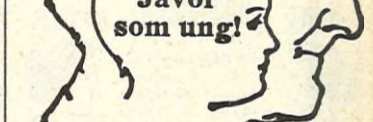
JAVOL håller vid regelbundet bruk huvudbotten ren, fri från mjäll, antiseptisk, väl ventilerad och förlänar förfriskande stimulans å de därunder liggande hårrötter, hvilket är huvudprincipen i all hår-skötsel. Javal gör håret mjukt och glansigt; fås, med och utan fett, i flaskor å Kr. 5.50, 3.00 2.00

Javal - Shampoingpulver 15 öre pr paket

Javal fås öfverallt

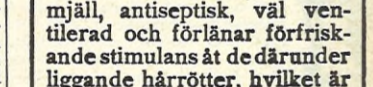
JAVOL-Huvudnederlag: **M. Zadig, Malmö.**

DIALON Tusentals Professorer och Läkare rekommendera *DIALON* såsom det verksammaste och angenämaste inströuder för såväl små barn som vuxna; mot stark utdunstning, skoskaf, inflammation och rodnad i huden, vid brännår, hudklåda, liggsår och talrika hud-sjukdomar. — Finnes å alla apotek.

DIALON ANTISEPTISKA PRIS 80 ÖRE

DIALON DIACHYLON SÄRPUDER

Doktor J. Arvedsons kurs
Sjukgymnastik, Massage o.
Pedagogisk Gymnastik,
medför enligt kongl. maj:ts medgiftvande
samma kompetens o. rättigheter som en kurs
vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom Dr J. Arved-
son, adr. Strömsborg, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afsläppts efter 2-årig kurs af kvinnliga
elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 10 Sept.
Prospekt gen. **kapten J. Thulin, LUND.**

Med. Dr. E. Kleens
(ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgym-
nastik (för damer) börjar den 1 okt. kl.
10 f. m. Nr 37 Mästersamuelsgatan,
2 tr. upp. Prospekt begäres städe un-
der adress **Saltsjöbaden.**

Kurs i massage
och sjukgymnastik (sommarskurs) börjar
vid professor G. Unmans institut, Brun-
kebergsgatan 9, Stockholm, d. 15 Mars.
Begär prospekt.

Dr. Elin Beckmans Hefluftsinstitut,
Västmannag. 3. Riks 0552, A. T. 707.
Rådfrågnings-tid: Hvard. 1/2 3-4. Be-
handling af reumatism, gikt, efterbe-
handling af ledskador, neuralgier, frost-
skador o. vissa fall af ålderdomsbrand.
Obs! Kan äfven anordnas i hemmen.

Dr. Helms
Laxin-Konferi
välsmakande
Fruktbonbons
Idealiskt Afföringsmedel.
Erhålles å hvarje
apothek.
1 Kr. per ask.
Generösa: Hvarns Droghandel, Göteborg

Mot grått hår.
Fullt tillförlitligt oskadligt medel som
återställer grått hår till dess ursprung-
liga färg. Endast i Fanny Gelins Par-
fymmagasin, 5 Malmtorgsg., Sthlm.

Mélanogène,
Oignonmaré — färgar hår, skägg och
ögonbryn — håller färgen i månader.
Pris kr. 4.50. Endast i
Franska Parfymmagasinet,
21 Drottninggatan 21, Stockholm.

FÖRE **Nenndorfer,** **EFTER**
äkta natur-
svafvel-tvål,
rek. af läkare,
är ett special-
medel mot fin-
nar, reformar,
röd hud och
alla slags hud-
utslag. Pris 1 kr.

Erhålles på apotek eller mot insänd.
af 1.12 från Apotekare V. Karlin, Stock-
holm C. a.

Oatine är idealen af en ren, snö-
hvitt o. varaktigt Crème. Oatine
afsläpns reformar o. hudrodnad
och rensar porerna från
smuts. Vid rationellt bruk
blir huden klar och vacker.
Oatine puder, tvål o. balsam.
Tillbakavisade dåliga efterap-
ningar och mottag endast Oatine i hvit
burk med grönt lock. The Oatine Co.,
London. Oatine finnes öfverallt samt
hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11
och Drottninggatan 63, Sthlm.

Bäs'a
järnmedel,
utmärkt
styrkande.
Föreskrif-
ves af
många
läkare.

Ferrin
Apoteket Lejonet, Malmö.
Finnes äfven i form af
Tabletter.
Fås på apoteken.

CARLSSON'S **AKTA**
TALBARRSOLJE
KARAMELLER
Inbeg. FABRIS-MÄRKE.
Tillverkade af vår prisbelönta
ÄKTA TALBARRSOLJE och sm-
sacken-Finnes af tillgå å
alla apotek samt i de flesta
affärer.
ÅBAPOTEKARE ALFR CARLSSON
ENKAS
TALBARRSOLJE-FABRIK
SÖDERING-SWEDEN
PRIS 50 ÖRE

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT-
• AKTIEBOLAG •
— Etableradt i Stockholm 1880 —
1:a Anthracit

Hushållskol Cokes Briketter
Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36, 3 93. Rikstelefon 179, 66 10.

KENGURU
VARUMÄRKE
EUCALYPT
återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken
nyansen som helst. **Garanteradt oskadligt.** Attest härå är ut-
färdad af Herr Dr Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån,
Stockholm.
Pris pr flaska å 125 gr. 3 kr.
Fås i alla välsorterade Parfym- o. Materialaffärer. På platser
där Eucalypt ännu icke finnes till salu hänvända man sig till
Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.

Tyringe Badanstalt & Sanatorium.
(Helsingborg-Hessleholms järnväg.)

Fullständig fysikalisk-dietisk kurbehandling.
Specialité: Reumatiska åkommor samt nerv-, mag- och ämnesomsättnings-
sjukdomar.
Högt och torrt läge i naturskön trakt af norra Skåne.
Öppet året om.
Läkare: Dr O. Reimers. Begär prospekt.
Post-, telegraf- och järnvägsstation Tyringe.

Sommar- & Vinterkurorten
Nyrestaurerad.
Alla varma badfor-
mer, naubeimer-
sand-, tvål- o. gyttje-
massagebad. Ljus- o.
elektriska växelström-
bad m. fl.
Kallvattenkur.
Massage. Gymnastik.
Väf- och slöjdsalar.
Utmärkt pensionat
och inackorderings-
ställen.
Hel inackordering fr.
1.75 pr dag.
Läkare:
Dr W. Bergwall.
Prospekt från
kamrerarkontoret.

KNEIPPBADEN, NORRKÖPING.

Etablerad 1847.
Allcock's
Plåster
Världens Mest Betydande
Utvärtas Läkemedel.
Smärtor i Ryggen.
Intet plåster kan jämföras med
Allcock's. Förmår starka klena
ryggar mer än någonting annat.
Smärtor i Sidorna
lindras hastigt af **Allcock's Plåster**
på samma gång som det stärker
sidan och återställer energien.
Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster.
Sedan mer än 60 år tillbaka har det varit ett allmänt
kändt läkemedel för all slags värk och smärta.
Kan påläggas hvarhålst smärtor finnas.
Skulle Ni vara i behof af ett piller,
TAG DÅ
UTAF **Brandreth's Piller** (Est. 1752.)
Vid förstoppning, gallsjuka, hufvudvärk, svindel, dålig matsmältning etc.
FÖRSÄLJAS HOS ALLA APOTEKARE.
ALLCOCK MANUFACTURING CO., Birkenhead, England.

DET ÄR EN VÄRKLIG NJUTNING ATT ÄTA
THULE-
PRALINER.
TY DE HAFVA UTSÖKT
SMAK OCH AROM.

Kurs i klädsömnad. Elever mottagas dagligen
kl. 11-3. Upplysn. i skolas
lokal. Grefgatan. 57. Allm. tel. 224 53. Aftonkurs två gånger i veckan.
Prospekt på begäran. **Seima Wahlgren.**
Lektioner i linnesömnad,
(äfven blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling. — Hvarje elev disponerar en symaskin
Stockholm: Sibyllegatan 58, 4. tr. (hörnet af Karlavägen) Riks 55 90, Allm. 210 04.
Malmö: Fersens väg 2, 3 tr. (hörnet af Regementsgatan). Riks 44 90, event. 4088.
Karin Egnér. **Eva Egnér.**

Brunkebergs-Teatern.

Bästa programmen. Bästa lokalen.
Alltid och endast nyheter!
Öfvertyga Eder själf!

Sommarkurser vid Rimforsa.
Extra kurs

anordnas 1/5-1/6 1911
vid **Fredrika Bremer-Förbundets Landthushållningsskola**
för utbildande af lärarinnor
Praktisk undervisning: hushållsarbeten, trädgårdsskötsel och väfning. Äm-
nena valfria. Tillfälle gifves att deltaga i gröfte och finare tvätt.
Teoretisk undervisning: födoämneslära, hemmets skötsel och trädgårds-
skötsel.
Afgift: 75 kr. pr månad. Inträdesålder: fyllda 17 år. Närmare upplys-
ningar lämnas genom föreståndarinnan. Ansökningar åtföljda af präst- och
läkarebetyg, intyg om målsmans tillåtelse samt öfriga intyg sökande vill åbe-
ropa insändas före 8 april till styrelsen för Rimforsa Landthushållningsskola,
adr. Rimforsa. **STYRELSEN.**

AGENTER
och
HANDLANDE

erhålla genom att göra sina inköp direkt från fabriken de lägsta möjliga
priser.
Vår nya rikt illustrerade priskurant om cirka 400 sidor upp-
tagande cirka 4,000 artiklar sändes på begäran kostnadsfritt.
Vår profkollektion innehållande prof å cirka 1,300 olika sorters
tyger är störst och rikhaltigast i Sverige på samma gång som vi notera
de lägsta priserna.
Vi sända våra varor **franko** och emballagefritt, således inga extra
kostnader för köparen.
Vi expediera alla varor per omgående.
Vi bevilja våra återförsäljare mycken hög förtjänst.
Vid vår **prisuafdelning**, som verkställes två gånger årligen, erhålla
alla våra återförsäljare **värderika** presenter.
Vi garanterar reellt bemötande och vår firma är gammal och välkänd
öfver hela landet, hvarför det är ett nöje att arbeta med våra artiklar.
Tillskrif oss i dag och vi skola göra allt hvad på oss ankommer för
att Ni i oss skall finna den bästa inköpskällan.

Syfabriken, adr. **ÄLFSERED.**

Ingeniör-Akademi WISMAR a. d. Ostsee
för Maskin- o. Elektro-Ingeniörer, Byggnadsingeniörer, Arkitekter.
Förutvarande fackskoleelever emottagas.

Crème de
Cholepalmine,
utmärkt antiseptiskt
hudmedel,
säljes i tuber å 30
öre hos **Herrar**
Speceri-, Färg- och
Parfymhandlan-
de m. fl. samt å
Apoteken.

Vida berömdt
sedan många år är **Dicksons Té** för
sin fina arom, sin utomordentliga dryg-
het och sitt billiga pris. Importeras
utan mellanhänder från svensken Axel
Dicksons plantager på Ceylon. Finnes
det ej hos Eder handlande, så rekvirera
direkt. Pris kr. 6, 5 och 4 pr kg., frakt-
fritt alla poststationer, när minst 2 kg.
köpes. Prof gratis mot 10 öres porto.
Otto Rooth, Sibylleg. 16, Stockholm.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Fiåtor, Länkar m. m.
i tusental. Obs! Vi signera ej postpaket
ned "Hår", Herr o. Fru E. MALMBERG,
58 Klarabergsgatan 58, Stockholm.

Flåtor
samt alla damhårarbeten fås bäst och
billigast från Institut Recamier, Gust.
Adolfs torg 69, Malmö.

Mindre frimärksamling med
hufvudsakligen äldre märken öns-
kas köpa. Svar med pris och beskrif-
ning till "Frimärken", und. adr. Gu-
mælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Trianon-Pasta.
Enda säkra medel att för alltid utrota
generande härväxt. Absolut ofarligt.
Efterlämnar icke rodnad el. märken i
huden. Pastan användes dagligen med
storartad framgång i min praktik för
skönhetsvård. Pris 5 kr. Till landsor-
ten mot postförskott, **Maria Enquist,**
Biblioteksg. 6-8. A. 22662. R. N. 390.

Handväfda Linnevådnader.
Duktyg o. Servietter i damast o. dräll,
Handdukar alla slag, Linnelärter, Näs-
dukar m. m. köpes bäst och billigast från
Gestriklands Linnevåfveri, Gefle,
(f. d. Kungäters Linnevåfveri).
Priskurant gratis och franko.

Nionde häftet
af "Moster Emmas" väfbok, antika,
lättväfda mönster i fyra skäft (äfven
användbara till broderi) för mattor,
gardiner, möbiltyger bonader m. m.
Erh. mot 1 kr. 35 öre i postanv. från
Moster Emma, Kneippbaden.

Annonsera i Idun!
Sparkasseränta
4 1/2 %
Köpmanabanken
Arsenalsgatan 9.

Med detta nummer
följer Iduns Romanbilaga,
ark n:r 6.
Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1911.